БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 182 (19.258). • 1985 йил 11 август, якшанба • Баҳоси 3 тийин.

ҚАРДОШ ПАХТАКОР РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ АНЪАНАВИЙ МУСОБАҚАСИ

БИРИ-БИРИГА УСТОЗ, БИРИ-БИРИГА ШОГИРД

ЎЗАРО ТЕКШИРИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

• КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олайлик!

• Республикамиз областларида Озарбайжон, Тожикистон ва Туркманистон ўзаро текшириш бригадалари аъзолари ўн биринчи беш йиллик якунловчи йили план ва мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги билан танишмоқдалар.

• Қардош пахтакор республикалар вакилларининг қимматли маслаҳатларига амал қилиб, ғўза парваришини кун сайин авж олдирайлик!

ФАРҒОНА. Мусобақадош дўстлар — Тожикистоннинг Ленинобод области ўзаро текшириш бригадаси аъзолари Риштон районидаги «Коммунизм» колхози пахта далаларида ғўза парваришининг бориши билан танишишди.

Суратда: мусобақадошлар Ленин ордени нишондори Турдиали Раҳмонов бошлиқ бригада даласида.

Ш. Алимов фотоси (ЎзТАГ).

СИФАТ—БОШ МЕЗОН

БОКУ, 9 август. (ТАСС). Ўзбекистондан, Тожикистон ва Туркманистондан борган ўзаро текшириш бригадалари Озарбайжоннинг колхоз ва совхозларида бўлдилар. Улар Озарбайжон меҳнаткашлари беш йилликнинг туғалловчи йили социалистик мажбуриятларини қандай бажараётганликлари билан танишдилар.

Пахта йиғим-терими арафасида дала меҳнаткашларининг ҳосил тўплаш, уни қайта ишлашга тайёргарлик борасидаги куч-ғайратлари умуман ижобий баҳоланди. Текширувчилар экинларни парвариш қилишни бўшаштирмай, давлатга топшириладиган пахтанинг юқори сифатли бўлиши ва кўп тола чиқишини таъминлашни тавсия этдилар. Баъзи хўжаликларда суғориш, культивация, пахтани машинада териб олишга ажратилган участкаларни тайёрлаш сифатсизлигига эътибор қаратилди.

Бугун ўзаро текшириш бригадаларининг иш якунлари Озарбайжон Компартияси Марказий Комитети бюроси мажлисида муҳокама қилинди. Камчиликларни дарҳол бартараф этиш, мусобақадош дўстларнинг қимматли маслаҳатларини амалга ошириш тадбирлари белгиланди.

Мажлисда Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари К. М. Багиров нутқ сўзлади.

ИЛҒОР ТАЖРИБА

• Озарбайжонлик пахта усталарига пудрат усули тажрибаси маъқул тушди

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози музейига янги экспонат қўйилди. Бу 800 тадан кўпроқ дони бўлган маккажўхори сўтасидир. Бу ерда маккажўхори ўриб олинган дастлабки гектар ерлардан 74,2 центнердан дон олинди. Планда эса гектаридан 59 центнердан дон олиш кўзда тутилган.

Колхозда меҳнатни ташкил этишнинг янги формаси яхши самара берди. Илгари беда, лавлаги, маккажўхорини ихтисослаштирилган бригада етиштирар эди. Бу экинлар жойлаштирилган майдонлар хўжаликнинг ҳар томонида бўлиб, экинларни парвариш қилишда қийинчилик туғиларди. Шунинг учун бу ишларни ҳам пахтакорлар зиммасига юклашга қарор қилдилар. Ҳар бир звено пудрат усулида ишлашга ўтган, етарли миқдорда ўғит, сув, техника ажратиб бериш тўғрисида правление билан шартнома тузган. Иш ҳақи эса фақат пахта ҳосилигагина эмас, ем-хашак тайёрлашга ҳам боғлиқ.

Ҳозир ҳар бир звенога биттадан пахта териш машинаси бериб қўйилди, ҳосилни асосан техника ёрдамида йиғиштириб олишга қарор қилинган. Звенолар пайкалларни машина теримига ҳам ўзлари тайёрлайдилар: ремонтчиларга ҳам ёрдам берадилар. Ўзаро текшириш аъзолари бу ерда пахта йиғим-теримига тайёргарлик яхши бораётганлигини таъкидладилар.

Ағжабеди районидаги «Тожикистон» колхози пахтачилик бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Озарбайжон ССР Олий Советининг депутати Шабан Меҳти-ўғли Рзаев бундай деди:

— Ўзбекистонга учинчи бор келишим. Ҳар гал бу ерда ўрганса арзийдиган нарсаларни кўраман. Бу гал эса биз ҳам бригадани звеноларга бўлиб ташласакмикан, деб ўйланиб қолдим. Бизда ҳам ерлар ҳудди шу ердаги каби нотекис, участкалар тарқоқ жойлашган. Кишиларга мустақиллик бериш ва улар зиммасига масъулиятни кўпроқ юклаш керак. Ерларнинг баланд-пастлигига келсак, биз пайкалларда экинни суғориш учун ППА-165 суғориш агрегатларидан фойдаланамиз, бунда сув шланг орқали тўғри эгатга тушади. Шланглар эса эгилувчан бўлиб, тупроқдаги баланд-пастликлар сув оқишига халақит қилмайди. Меҳнат унумдорлиги бир неча марта ортади. Бу ҳақда ўйлаб кўринглар, ўртоқлар....

Тошкент областининг деҳқонлари мусобақадош дўстлар маслаҳатини миннатдорчилик билан қабул қилдилар, қардош республика вакилларининг тавсиялари қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини янада оширишга эришишда ёрдам беришини таъкидладилар.

(ЎзТАГ мухбири)

ПАРВАРИШ КУЧАЙТИРИЛАДИ

• Тожикистонлик мусобақадошларнинг амалий таклиф ва қимматли маслаҳатлари

Қардош Тожикистон пахтакорлари вакиллари Сурхондарё областининг колхоз ва совхозларида зиммага олинган социалистик мусобақа шартларининг бажарилишини кўздан кечирмоқдалар.

Меҳмонлар Термиз районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг эллик центнерчи М. Холлиев, А. Қувваталиев бошлиқ бригадаларида мўл-кўл ҳосил етиштирилаётганини, ҳар туп ғўзада 20 тадан зиёд тўқ кўсак борлигини кўриб беҳад хурсанд бўлдилар. Бу коллективларда янада кўпроқ ҳосил тўплаш мақсадида пайкалларга «шарбат» суви оқизиш тажрибаси кенг қўлланилажагини айтдилар. Шунингдек, қардош пахтакорлар «Намуна» колхозининг А. Каримов бошлиқ, Ленин номли колхознинг О. Холниёзов, М. Худойбердиев ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳам бўлишди. Бу бригадаларда суғориш билан культивация маромида ўтказилаётгани, ғўза қатор ораларига ишлов бериш да культиваторларга пухта ҳимоя тўсиқлари ўрнатилгани алоҳида тилга олинди.

Шу билан бир қаторда мусобақадош пахтакорлар вакиллари дала ишларида йўл қўйилган жиддий нуқсонларни ҳам айтдилар. Жумладан, «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг айрим карталарида ғўза кўчатлари сийрак, «Намуна» колхозининг айрим бригадалари пайкалларида ўсимлик сувсиз чанқатиб қўйилган.

Ленин номли колхознинг Б. Эргашев, Ф. Абдуллаев ўртоқлар бошлиқ бригадаларидаги айрим карталарда ғўзалар ўсишдан орқада қолгани, баъзи пайкалларга кўсак қурти тушганлиги маълум бўлди. Меҳмонлар бу камчиликларни зудлик билан бартараф этиш борасида қимматли маслаҳатлар бердилар.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТЕХНИКАГА ТАЯНИБ

• Машина теримига тайёргарлик Туркманистон миришкорларида катта қизиқиш уйғотди

Бухоро областидаги Олот райони билан Чоржўй областидаги Фароб райони меҳнаткашлари азалий мусобақадош дўстлардир. Ўзбек ва туркман деҳқонлари, чорвадорлари, ўн йилдан кўпроқ вақтдан буён бир-бирларининг ҳузурига делегациялар юборадилар, социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини текширадилар, тажрибаларини ўртоқлашадилар, бир-бирларига ёрдам берадилар.

— Яна учрашганлигимиздан ҳурсандман, — деди ўзаро текшириш бригадаси аъзоси Фароб районидаги «Москва» колхозининг раиси, Туркманистон ССР Олий Советининг депутати Шукур Аллақулиев. — Бригадамиз аъзолари Олотдаги кўпгина хўжаликларнинг далаларида бўлдилар. Район деҳқонлари беш йилликнинг туғалловчи йилида мўл «оқ олтин» ҳосили етиштириш учун кўп иш қилаётганликларига ишонч ҳосил қилдик. КПСС XXVII съездини янги муваффақиятлар билан кутиб олишга қатъий бел боғлаганликларини кўрдик. Машина теримига ҳар томонлама тайёргарлик кўрилаётганлиги бизга маъқул бўлди.

Текширувчилар Госкомсельхозтехника район бирлашмаси устахоналарида ҳосилни машинада териб олишга тайёргарлик ишлари тўла туғалланганлигини кўрдилар. Бу ерда уч сменада ишлаш учун ремонт бригадалари ишчилар билан комплектланган, зарур миқдордаги эҳтиёт қисмлар тайёрлаб қўйилган, саккизта таянч пункти, шунча кўчма автоустахона ташкил этилган. Шуниси ҳам диққатга сазоворки, бирлашмада махсус йиғим-терим-транспорт отряди тузилган бўлиб, бу отряд қаерда қўшимча техника зарур бўлса ўша ерда ишлайди.

Навоий номли, «Шарқ юлдузи» колхозларининг, бошқа кўпгина хўжаликларнинг механизаторлари ҳосилни машинада теришга тайёр эканликлари тўғрисида рапорт бердилар.

Бироқ, мусобақадош дўстлар таъкидлаганидек, Ф. Хўжаев номли, «Партия XXII съезди» колхозларида ҳосили машинада териб олинадиган далаларга кам эътибор берилмоқда. Ғўза ривожланишдан орқада қолаётган участкалар бор. Районда бригада пудрати сусткашлик билан жорий этилмоқда. Туркманистонлик меҳмонлар камчиликларни қандай қилиб тезроқ бартараф этиш ҳақида маслаҳат бердилар.

(ЎзТАГ мухбири).

ТАРБИЯВИЙ ИШНИНГ МУҲИМ БЎҒИНЛАРИ

САМАРҚАНД, 10 август. (ЎзТАГ). Бугун бўлиб ўтган область партия активи йиғилиши қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг «Клуб муассасалари ва спорт иншоотларидан фойдаланишни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарорини бажариш соҳасида партия, совет, жамоат ташкилотларининг вазифаларини муҳокама қилдилар. Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари Р. С. Ашуралиев доклад қилди.

Докладда ва нутқларда Самарқанд областида иқтисодий потенциал билан бир қаторда маданий ва спорт ташкилотларининг моддий базаси ҳам ўсаётганлиги таъкидланди. Область меҳнатчилари ихтиёрида 570 клуб, маданият саройлари ва уйлари, 843 кутубхона, 19 стадион, 238 спорт зали бор.

Масалан, химикларнинг маданият саройи, Самарқанд районидаги Энгельс номли колхознинг, 17-ғишт заводлари бошқармасининг клублари катта маданий-оммавий ва тарбиявий иш олиб бормоқда. Бу ерда меҳнат эстафеталари, мусобақадош бригадаларнинг учрашувлари, меҳнат муваффақиятлари ҳақидаги рапорт кечалари, фан ва техника кунлари, профессионал маҳорат конкурслари мунтазам ўтказилиб турилади. Пахтачи районидаги «Коммунизм» колхози спорт комплекси ҳамиша гавжум бўлади. Мусобақаларда хўжаликнинг кўп меҳнатчилари қатнашади. Шу боисдан деҳқонлар ва чорвадорлар ўртасида касалликка чалиниш камайиб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосили кўпаймоқда.

Шу билан бирга областдаги маданий-маърифий ва спорт иншоотларининг анчагина қисмидан ҳали қониқарсиз фойдаланилмоқда, уларнинг баъзиларидан эса ўз ўрнида фойдаланилмаяпти, деб таъкидлашди йиғилиш қатнашчилари. Кўпгина клублар ва маданият уйларининг заллари ҳувуллаб ётади. Айниқса, Булунғур, Большевик, Нарпай районларида бу нарса яққол сезилиб турибди. Советобод районидаги «Улус» ва «Жом» совхозлари клуби биноларида пилла қурти боқилгани сабабли улар узоқ вақт қулфлоғлик турди.

Оқдарё, Пастдарғом ва Каттақўрғон районларидаги стадионлардан фойдаланиш коэффициенти миқдори 12—15 процентни ташкил этади.

Областнинг саноат корхоналарида оммавий физкультура ишлари аҳволи кескин танқид қилинди. Масалан, трикотаж ва пиллакашлик фабрикаларида, Самарқанд, ва Каттақўрғон гўшт комбинатларида ҳатто ишлаб чиқариш гимнастикаси ўтказилмайди. Спорт иншоотларидан ёмон фойдаланилмоқда.

Ишнинг бу соҳасидаги аҳволни тубдан яхшилаш зарур, дейишди сўзга чиққанлар. Шаҳар ва район партия комитетлари, маҳаллий Советларнинг шаҳар ва район ижроия комитетлари, бошқарма ва идораларнинг раҳбарлари иқтисодий ва социал ривожланиш планларини ишлаб чиқиш чоғида аҳолининг хилма-хил табақалари қизиқиши ва эҳтиёжларини ҳисобга олиб, клуб муассасалари ва спорт иншоотларини мустаҳкамлаш ва улардан самарали фойдаланишнинг конкрет тадбирларини кўзда тутишлари лозим. Айниқса, ёшларнинг маданий ҳордиқ чиқаришини йўлга қўйиш муҳимдир.

Аҳолини ҳарбий-ватанпарварлик ва атеистик руҳда тарбиялашни кучайтириш, диний сарқитларга қарши кураш олиб бориш, янги маросимларни жорий қилиш, ичкиликбозлик ва алкоголизмни қатъиян тугатиш соҳасида кўп иш қилиш керак.

Маданият ва спорт муассасалари сиёсий-тарбиявий ишларни олиб боришда, жамоатчилик фикрини шакллантиришда, совет кишисининг маънавий эҳтиёжларини мумкин қадар тўлиқ қондиришда партия ташкилотларининг ишончли таянчи бўлиши керак, деб уқтиришди нотиқлар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади.

Йиғилиш ишида КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими В. Д. Ткаченко қатнашди.

* * *

Қарши, Урганч, Наманган, Термиз шаҳарларида КПСС Марказий Комитетининг «Клуб муассасалари ва спорт иншоотларидан фойдаланишни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарорини бажариш юзасидан партия, совет, жамоат ташкилотларининг вазифаларини муҳокама этишга бағишланган область партия-хўжалик активи йиғилишлари бўлиб ўтди. Йиғилишларда Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. Т. Туропов, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов, Наманган область ижроия комитетининг раиси Б. Ҳакимов, Сурхондарё область партия комитетининг иккинчи секретари Г. П. Стешенко доклад қилдилар.

Партия-хўжалик активи йиғилишларида: Наманганда — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Т. Н. Осетров, Термизда — Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари С. Мамарасулов, Қаршида — СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари В. И. Конкин нутқ сўзладилар.

(ЎзТАГ).

КПСС XXVII СЪЕЗДИГА — 27 ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК!

• КЕЧА САККИЗИНЧИ ЗАРБДОР ЎН КУНЛИККА ЯКУН ЯСАЛДИ. МЕҲНАТ ҒОЛИБЛАРИ МУНОСИБ ШАРАФЛАНДИ.
• БУГУН ТЎҚҚИЗИНЧИ ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК БОШЛАНАДИ.
• МЕҲНАТ ГВАРДИЯЧИЛАРИНИНГ ИШ ТАЖРИБАСИДАН ЎРНАК ОЛАЙЛИК!

СЪЕЗДОЛДИ ВАХТАСИ ПЕШҚАДАМЛАРИ

Ўзбекистоннинг уч миллионга яқин ишчи, колхозчи, инженер ва техниклари саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши илғорларининг «КПСС XXVII съезди шарафига — 27 зарбдор ўн кунлик!» даъватига конкрет амалий ишлари билан жавоб бердилар. 10 август куни Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари Виставкасига ана шу меҳнаткашларнинг энг илғорлари, меҳнат рақобатида стахановчилик шуҳрати намуналарини кўрсатган кишилар тўпландилар. Бу ерда съездолди вахтаси бешинчи-еттинчи ўн кунликлари якунлари бўйича социалистик мусобақа навбатдаги босқичининг ғолиблари тантанали вазиятда шарафланди. Бўлиб ўтган митингда республика пойтахти ва Тошкент областининг ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг вакиллари, хўжалик раҳбарлари қатнашдилар.

Митингни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Ҳ. А. Шоғазатов очди.

Митингда меҳнат коллективларининг беш йиллик туғалловчи йили планлари ва мажбуриятларини шараф билан бажаришга, КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленуми қарорларини амалга оширишга, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга муносиб ҳисса қўшишга қатъий қарор берганликлари ҳақида гапирилди. Ўзбекистон меҳнаткашлари Ватан олдида берган сўзларининг устидан чиқишлари таъкидланди: саноат маҳсулотини реализация қилиш йиллик топшириғи 26 декабргача бажарилади ва программага қўшимча 200 миллион сўмлик шундай маҳсулот ишлаб чиқарилади. Партия муваффақиятга эришиш йўлларини кўрсатиб берди. Бу — ишлаб чиқаришнинг янги резервларини ишга тушириш, илғор техника ва технологияни ўзлаштириш, қувватлардан яхшироқ фойдаланиш, социалистик интизом ва тартибни мустаҳкамлаш йўлидир.

Мусобақа янги босқичининг пешқадамлари тилга олиб ўтилди. Булар орасида Навоий электрохимия заводи, «Газлинефтегаздобича» бирлашмаси, «Кокандтекстильмаш» заводи, Жиззах областида 1-«Зомин» совхози, Термиздаги паррандачилик фабрикаси коллективлари — жами 54 та корхона ва ташкилот коллективлари бор. Улар Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари Виставкасида очилган Республика Ҳурмат тахтасига ёзилдилар. Ана шу коллективларнинг вакилларига митингда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий вимпеллари, шунингдек Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари Виставкасининг дипломлари топширилди.

(ЎзТАГ).

ТЕХНИКА БИЛАН ҚАЙТА ЖИҲОЗЛАШ ЙЎЛИДАН

ЧИРЧИҚ ТРАНСФОРМАТОР ЗАВОДИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШ ВА ШУ АСОСДА ЎН ИККИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ЮЗАСИДАН

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Чирчиқ трансформатор заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми қарорларини, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишлаб КПСС Марказий Комитетида ўтказилган кенгаш якунларини қизғин маъқулламоқдалар.

Чирчиқ трансформаторсозлари партия қарорларига амалий иш билан жавоб бериб, ўн биринчи беш йиллик планини 15 декабрда барвақт бажарадилар. Завод коллективи ўн иккинчи беш йиллик контрол рақамларини муҳокама қилиб, енгил автомобил ишлаб чиқарувчи Волга бирлашмасининг ташаббусини қўллаб-қувватлаб, зиммасига қуйидаги мажбуриятларни олади:

ишлаб чиқаришни интенсивлаш, техника билан қайта қуроллантириш, мавжуд резервлардан фойдаланиш, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлаш ҳисобига 1986—1990 йилларда ишлаб чиқариш ҳажмини контрол рақамларда белгиланган 130,8 ўрнига 132 процент ўстириш таъминланади. Топшириқдан ташқари 13 миллион сўмлик, шу жумладан асосий материалларни сарфлаш ялпи нормасини қисқартириш ҳисобига 8 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади. Маҳсулотнинг жами ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилади. Капитал маблағлар ишлаб чиқаришнинг энг муҳим участкаларини техника билан қайта қуроллантиришга сарфланади ҳамда ишлаб чиқариш майдонларини кенгайтирмасдан, завод қувватини 25 процент ўстириш таъминланади.

Металлни ҳамда энергияни тежаш технологияларини жорий этиш юзасидан қатъият билан иш олиб борилади ва шунинг ҳисобига қора металлар прокати сарфи 4400 тонна, рангли металлар прокати сарфи 226 тонна, электр қуввати сарфи 3 миллион киловатт соат камайтирилади. Ишлаб чиқариш чиқитларидан такрор фойдаланиш соҳасида технология жараёнлари жорий қилинади.

Фан ва техника ютуқларидан фойдаланиш негизида ишлаб чиқарилаётган жами маҳсулот турлари янгиланади ва модернизация қилинади, трансформаторлар ва кичик станцияларни ишлаб чиқариш ва ўзлаштиришга тайёрлаш муддати 1,5 баравар қисқартирилади.

Қишлоқ хўжалиги учун 35 киловатт кучланишли, қуввати 1000 дан 6300 киловатт ампергача бўлган носимметрик диапазонли трансформаторларни, Сибирь ва Узоқ Шарқ районлари учун совуққа чидамли трансформаторлар ва кўчма

(Давоми учинчи бетда).

ЯДРОСИЗ ЗОНАНИ БАРПО ЭТИШ УЧУН

ОСЛО, 9 август. (ТАСС). Бугун тинчлик ва қуролсизланиш учун курашишга азму-қарор қилганликларини яна бир бор айтиш учун ўн минглаб кишилар Холменколлен спорт комплекси майдонига тўпландилар. Ядросиз зоналар барпо этиш тўғрисидаги ғояларни дарҳол амалга оширишни давлатдан ва ҳукуматдан талаб қилдилар.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг табрикномасини самимий кутиб олдилар. Табрикномада бундай дейилади:

Ҳурматли Холменколлендаги учрашув қатнашчилари!

Барча халқларнинг бутун дунёда авж олдирилган қуролланиш пойгасини тўхтатишга, ядро хавфини тугатишга қаратилган муштарак куч-ғайратларига ўз ҳиссангизни қўшишга интилаётганингизни табриклайман. Сизнинг ҳозирги мураккаб халқаро вазиятдан ташвишланаётганлигингизга биз ҳам тўла қўшиламиз.

Совет Иттифоқи сизлар олға сурган: «Ядро қуролига йўл қўймаймиз!» «Шимол ядросиз зонага айлантирилсин!» «Қуролларсиз ва урушларсиз дунё учун!» шиорларингизга қўшилади.

Бизнинг мамлакатимиз тинчлик ва тинч-тотув яшаш йўлига амал қилмоқда, халқлар хавфсизлигини таъминлаш, уларнинг яшаш ва тинч бунёдкорлик меҳнати билан шуғулланишдек муқаддас ҳуқуқини ҳимоя қилиш учун ўзига боғлиқ ҳамма ишни қилмоқда. Совет ташқи сиёсати тўла равишда ана шу олижаноб мақсадларга бўйсиндирилгандир. Худди шу сабабли биз ерда қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва космосда бундай пойгага йўл қўймаслик учун, ядро қуролларини кўпайтирмаслик учун, ядро қуроли синовларини тўхтатиш ва пировард натижада уни тақиқлаш ва йўқ қилиб ташлаш учун, тўла ва батамом қуролсизланиш учун қатъий кураш олиб бормоқдамиз.

Бироқ ядро уруши хавфи реал бўлиб қолмоқда, шу сабабли ядро хавфига қарши курашни бутун чоралар билан кучайтириш, турли социал ва сиёсий кучларнинг тинчлик йўлидаги холис ниятига асосланган ҳамкорлигини янада активлаштириш ғоят муҳим заруратдир.

Европанинг шимолида ядросиз зона барпо этиш талаби сизнинг анжуманингиз диққат марказида турибди. Бу талабнинг амалга оширилиши мамлакатларингиз халқлари хавфсизлигини таъминлаш, Европа қитъасини ядро қуролидан халос этиш йўлида муҳим қадам бўлур эди. Маълумки, Совет Иттифоқи бу ғояни қўллаб-қувватламоқда ва уни амалга ошириш учун конкрет ишларни қилишга тайёрдир.

Учрашув қатнашчиларига, Шимолий Европа мамлакатлари барча тинчликсевар жамоатчилигига бутун дунёда тинчликни сақлаб қолиш йўлидаги олижаноб фаолиятида катта муваффақиятлар тилайман.

* * *

Жамоат, сиёсий, касаба союз ва ёшлар ташкилотларининг кўплаб вакиллари, давлат арбоблари, оддий кишилар, кексалар ва ёшлар — Шимолий Европа мамлакатлари тинчлик тарафдорлари ҳаракати активларининг кўп сонли отряди тинчлик фестивалида қатнашиш учун Норвегия пойтахтига келди.

«Шимолий Европа — ядросиз зонага айлантирилсин!», «Хиросима фожиаси такрорланмаслиги керак» — ана шундай талаблар ёзилган транспарантларни ва плакатларни тинчлик юриши қатнашчилари Фрогнер стадионидан бутун шаҳар орқали Холменколленга олиб ўтдилар. Улар «Ракеталарга йўл қўймаймиз!» «Шартнома — бугун!», дея такрорлаб бордилар.

Холменколлендаги фестиваль Европа Шимолида эълон қилинган ана шу регионни ядросиз зонага айлантириш учун кураш йили доирасидаги ҳаракатлар кенг программасининг якунловчи воқеаси бўлди.

Наманган шойи ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнатчилари «КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик!» ватанпарварлик ҳаракатида қувончли ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Йил бошидан бери пландан ташқари 350 минг сўмликдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Суратда: тўқув цехининг илғор ишчиси Мавлуда Исмоилова. У кунлик топшириқларини ортиғи билан бажаряпти.

Ҳ. ҲАЙДАРОВ фотоси. (ЎзТАГ).

«КОСМОСДАГИ ОДДИЙ ИШ КУНЛАРИ»

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 9 август. (ТАСС). 65 кундан бери совет космонавтлари Владимир Жонибеков ва Виктор Савиних Ер атрофи орбитасида ишлаб турибдилар.

Ўтган кунларда экипаж геофизик ва техник экспериментларни бажарди, илмий аппаратларни бўлғуси тадқиқотларга тайёрлаш билан шуғулланди. Халқаро «Курск-85» комплекси экспериментининг иккинчи босқичига мувофиқ қишлоқ хўжалик полигони қўшимча визуал кузатилди ва дастаки камералар билан съёмка қилинди.

Медицина контроли планида тананинг бўйи ва массаси ўлчанди, космонавтлар мушакларнинг ҳолатини аниқлади. Вазнсизлик шароитларида мушакларга тушадиган нагрузка жуда оз.

Бугунги кун тартибига кўра, комплекс ичида астрофизик ва геофизик тадқиқотлар, станцияда контроль-профилактика тадбирлари ўтказиш, жисмоний машқлар билан шуғулланиш кўзда тутилган.

«Космос-1669» йўлдоши станцияга келтирган «Мария» приборининг ёрдами билан ўтказилаётган эксперимент ер радиация пояси ва Ер атрофи космик фазосида юксак энергияли зарраларнинг келиб чиқиш механизмларини ўрганишни мақсад қилиб қўяди.

Очиқ космос шароитларида нуклеин кислота компонентларини синтез қилиш эксперименти давом эттирилмоқда. 1985 йил 2 август куни Владимир Жонибеков ва Виктор Савиних ташқарига чиқишаётганда «Салют-7» станциясининг ташқи юзига тадқиқ этилувчи намуналар бўлган «Медуза» прибори ўрнатилганди.

«Салют-7» — «Союз Т-13» — «Космос-1669» орбитал комплексининг учиши нормал ўтмоқда. Иккала космонавтнинг соғлиғи ва кайфиятлари яхши.

КРЕМЛДА МУЗОКАРАЛАР

БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР Министрлар Советининг Раиси Г. Филипов, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БКП Марказий комитети секретари, БХР машинасозлик ва электроника министри О. Дойнов, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, БХР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, БХР Давлат планлаштириш комитетининг раиси С. Бонев, БКП Марказий Комитетининг секретари К. Зарев ва БХР ташқи савдо министри Х. Христов 9 август куни Москвага келдилар.

Аэродромда уларни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. И. Рижков, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

* * *

Кремлда Совет-Болгария музокаралари бўлди. Музокараларда Совет томонидан Н. А. Тихонов, Н. И. Рижков, бошқа расмий кишилар, Болгария томонидан — Г. Филипов, О. Дойнов, С. Бонев, К. Зарев ва Х. Христов иштирок этдилар.

Томонлар Совет Иттифоқи билан Болгарияни социал-иқтисодий ривожлантириш тўғрисида, КПСС XXVII съездига ва БКП XIII съездига тайёргарлик кўриш юзасидан олиб борилаётган ишлар ҳақида бир-бирларига ахборот бердилар.

Турли соҳалардаги Совет — Болгария муносабатларининг аҳволига юксак баҳо берилди, КПСС билан БКП, СССР билан БХР раҳбарлари ўртасидаги мунтазам мулоқотлар бу муносабатларни ҳар томонлама мустаҳкамлаш ва такомиллаштириш учун алоҳида аҳамиятга эга эканлиги қайд этиб ўтилди.

Шу йил 7 июнда КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев билан БКП Марказий Комитети Бош секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живковнинг учрашуви вақтида эришилган аҳдномалар руҳида иккала мамлакат ўртасидаги қардошларча ҳар томонлама алоқаларни янада кенгайтириш масалалари кўриб чиқилди.

Томонлар шуни таъкидладиларки, 2000 йилгача бўлган даврда СССР билан БХР ўртасида иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни ривожлантириш тўғрисида шу йил июнь ойида Москвада олий даражада имзоланган узоқ муддатли программа ҳар иккала томоннинг эҳтиёжлари ва реал имкониятларини ҳисобга олиб экономика ҳамда фан-техника соҳаларидаги алоқаларни ўзаро манфаатли асосда бундан буён ҳам жўшқин ривожлантириш учун қулай шароитларни яратади.

СССР ва БХРнинг 1986 — 1990 йилларга мўлжалланган давлат планларини мувофиқлаштириш борасидаги ишларни ниҳоясига етказиш билан боғлиқ масалаларга алоҳида эътибор берилди. Музокараларнинг қатнашчилари биринчи навбатда машинасозлик тармоқларида ишлаб чиқариш соҳасидаги ихтисослаштириш ва кооперациялашни кенгайтиришдан ўз мамлакатлари баб-баравар манфаатдор эканлигини таъкидладилар ва кейинги йилларда ушбу соҳаларда бундан буён биргаликда кўриладиган тадбирлар тўғрисида аҳдлашиб олдилар.

Томонлар Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида ҳамкорликни ривожлантириш ҳамда такомиллаштиришга бундан буён ҳам бутун чоралар билан кўмаклашишга тайёр эканликларини билдириб, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг олий даражада ўтказилган иқтисодий кенгаши қабул қилган ва социалистик иқтисодий интеграцияни янада чуқурлаштиришга қаратилган қарорини изчиллик билан амалга ошириш катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидладилар.

Муҳим халқаро проблемалар хусусида ҳам фикрлашиб олинди. Ядро ҳалокатининг олдини олиш, қуролланиш пойгасини жиловлаш, турли ижтимоий тузумдаги давлатлар ўртасидаги муносабатларни кескинликни юмшатиш изларига қайтариш, Европада ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлида олиб борилаётган биргаликдаги курашни янада кучайтириш учун қардош социалистик мамлакатларнинг бирлиги ва жипслигини ҳар томонлама мустаҳкамлаш ҳаётий муҳим эканлиги таъкидланди. Г. Филипов Совет Иттифоқининг ҳар қандай ядро портлатишларини ихтиёрий равишда тўхтатиш тўғрисидаги қарорига БХР юксак баҳо бериб, шу янги катта тинчлик ташаббусини қўллаб-қувватлаётганлигини билдирди.

Музокаралар самимий, ўртоқлик вазиятида ўтди ва муҳокама этилган барча масалалар юзасидан томонларнинг бир хил фикрда эканлигини, улар СССР билан БХР ўртасида қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлаш иштиёқида эканликларини тасдиқлади.

* * *

СССР ҳукумати Кремлда меҳмонлар шарафига нонушта зиёфат берди, зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Зиёфат вақтида Н. А. Тихонов билан Г. Филипов қисқача нутқ сўзладилар.

Шу куни Г. Филипов, О. Дойнов, С. Бонев, К. Зареб ва Х. Христов Москвадан Ватанига жўнаб кетдилар.

Аэродромда уларни Н. А. Тихонов, Н. И. Рижков, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. (ТАСС).

«РАДУГА» ПАРВОЗДА

1985 йил 9 август куни Совет Иттифоқида телефон-телеграф радио алоқасини ва телевизион программаларни узатишни таъминлаш учун мўлжалланган ва ичида ретрансляцион аппарати бўлган «Радуга» навбатдаги алоқа йўлдоши учирилди. Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Команда бериш-ўлчаш комплекси йўлдошни бошқариб турибди. Йўлдошнинг алоқа ва телевизион аппаратларидан белгиланган программага мувофиқ фойдаланилади. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

СССР парламент группасининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган АҚШ конгресси вакиллари палатасининг қишлоқ хўжалик комиссияси раиси Элижио де Ла Гарза бошчилигидаги шу комиссия делегацияси Ўзбекистонга келди. Меҳмонлар республика пойтахтининг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар, янги қурилиш районларини бориб кўрдилар.

10 август куни делегация аъзоларини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. У. Салимов қабул қилди. Суҳбатда делегацияга мамлакат бўйлаб сафарда ҳамроҳлик қилаётган СССР Олий Совети депутати Н. Ф. Татарчук қатнашди.

(ЎзТАГ).

ТЎЛА ҲАМЖИҲАТЛИК РУҲИДА

9 август куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе Совет ҳукуматининг таклифига биноан амалий визит билан Совет Иттифоқига келган МПЛА — Меҳнат партияси Марказий Комитетининг секретари, Ангола Халқ Республикаси ташқи алоқалар министри А. Ван-Дунен билан учрашди.

А. Ван-Дунен МПЛА — Меҳнат партиясининг Раиси, АХР Президенти Ж. Э. душ Сантушнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевга йўллаган мактубини Э. А. Шеварднадзега топширди.

Бўлиб ўтган суҳбат чоғида КПСС билан МПЛА — Меҳнат партияси, СССР билан АХР ўртасидаги дўстлик ва самарали ҳамкорлик муносабатлари аҳволидан чуқур мамнуният изҳор қилинди, бу муносабатларни 1976 йил 8 октябрда тузилган дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартноманинг мустаҳкам негизида янада ривожлантиришга иккала томон интилаётганлиги тасдиқланди.

Э. А. Шеварднадзе КПСС билан Совет давлати фан-техника тараққиёти негизида мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантириш суръатларини жадаллаштириш борасида кўраётган тадбирлар ҳақида, Совет Иттифоқида КПСС XXVII съездига тайёргарлик авж олганлиги тўғрисида сўзлаб берди.

А. Ван-Дунен ҳам Ангола халқи ирқчи ЖАР режими ва унинг қарамоғида бўлган ҳамда АҚШ маъмуриятининг доимий мададидан фойдаланаётган контрреволюцион кучларнинг тўхтовсиз давом этаётган агрессив ҳаракатларига қарши олиб бораётган кураш ҳақида, вазият мураккаблигига қарамай Анголада амалга оширилаётган социал-иқтисодий ўзгартишлар тўғрисида, МПЛА — Меҳнат партиясининг навбатдаги II съездига тайёргарлик кўрилаётганлиги ҳақида ахборот берди. У Анголанинг миллий экономикасини ривожлантиришга, унинг мустақиллигини мустаҳкамлашга, суверенитети ва территориал бутунлигини ҳимоя қилишга СССР бераётган ҳар томонлама ёрдамни юксак баҳолади.

Томонлар халқаро аҳволнинг энг муҳим проблемаларини муҳокама қилиш чоғида империализм реакцион доираларининг милитаристик сиёсати сабабли дунёда кескинлик сақланиб қолаётганлигидан ташвиш билдирдилар. Жаҳондаги вазият ядро уруши хавфининг олдини олиш, ер юзининг турли районларидаги кескинлик манбаларини тугатиш учун курашда барча тараққийпарвар кучларнинг баҳамжиҳат ҳаракатини бутун чоралар билан мустаҳкамлашни қатъий талаб этаётганлиги таъкидланди.

Э. А. Шеварднадзе А. Ван — Дунен эътиборини СССРнинг кейинги тинчлик ташаббусларига жалб этди. Бу ташаббуслар ерда қуролланиш пойгасини тўхтатишга ва космосда шундай пойгага йўл қўймасликка қаратилгандир. Ангола томони КПСС билан Совет ҳукуматининг тинчликсевар ташқи сиёсатини қўллаб-қувватлашини билдирди, СССРнинг шу йил 6 августдан бошлаб ҳар қандай ядро портлатишларини ихтиёрий равишда тўхтатиш тўғрисидаги қарорига юксак баҳо берди.

Министрлар БМТ Бош ассамблеяси бўлажак 40-сессиясининг кун тартибидаги баъзи масалаларни муҳокама қилиб, бунда тинчликни сақлаб қолиш, ядро урушининг олдини олиш, қуролланиш пойгасини жиловлаш проблемаларига тааллуқли масалаларга алоҳида эътибор бердилар.

Африка жанубидаги аҳвол хусусида фикрлашиб олинди. Ушбу региондаги кескинлик камайиши бир ёқда турсин, Преториянинг Анголага ва Африкадаги бошқа мустақил мамлакатларга қарши агрессив сиёсати давом этаётганлиги, шунингдек Жанубий Африка ирқчиларининг ЖАР туб аҳолисига қарши шафқатсиз ҳаракатлари натижасида бу ердаги вазият яна ҳам кескинлашиб кетиши мумкинлиги таъкидланди. Айни вақтда шу нарса уқтириб ўтилдики, Анголанинг ва бошқа «фронт бўйи» давлатларининг қонуний хавфсизлик манфаатларини, Намибия халқининг ҳаққоний манфаатларини сўзсиз ҳурмат қилишгина Африканинг жанубий-ғарбида вазиятни реал соғломлаштиришга олиб келиши мумкин. СВАПО Намибия халқининг эътироф этилган вакилидир. Томонлар Претория режимига қарши ғоят қатъий чоралар, шу жумладан БМТ Уставининг VII бобига мувофиқ мажбурий жазо чоралари кўриш зарурлигини тасдиқлаб, апартеид ва мустамлакачилик сиёсатига қарши мардонавор кураш олиб бораётган Жанубий Африка аҳолиси билан бирдам эканликларини изҳор қилдилар.

Томонлар Москвада бўлиб ўтган Совет — Ангола маслаҳатлашувлари фойдали эканлигини қайд этиб, келгусида бундай ишни давом эттириш кераклигини ёқлаб фикр билдирдилар.

Фикрлашувлар самимий, дўстона вазиятда, тўла ҳамжиҳатлик руҳида ўтди.

* * *

Э. А. Шеварднадзе А. Ван — Дунен шарафига нонушта зиёфат берди, зиёфатда нутқлар сўзланди.

* * *

Шу куни А. Ван — Дунен СССРдан жўнаб кетди.

(ТАСС).

МУҲОКАМА ВА МУНОЗАРА

ЮВИЛМАЙДИГАН ШПИНДЕЛЬ

ёхуд «зангори кема»ларнинг янги «қўл»ларини яратиш муаммолари хусусида

Эсимда, бундан ўн йилларча муқаддам Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи музейида дастлабки терим машиналари суратини ҳайрат билан томоша қилгандим. Бир қарашда аллақандай улкан денгиз ҳайвонларининг узун мўйларини эслатувчи ўнта сўрғичли пайпаслагич (резина шланг)ларни одамлар кўтариб юриб, чаноқларга тутяпти. Сўриб олинган пахта машинадаги бочкасимон бункерга келиб тушяпти...

Вакуумли пахта териш машинаси деб аталган ўша илк машиналарни бугунги «зангори кема»ларимиз билан бир қиёслаб кўринг-а!? Кейинги йилларнинг ҳар бирида республикамиз заршунослари 5 миллион тоннадан ошириб «оқ олтин» етказиб бераётган бўлсалар, шубҳасиз, улар ҳар гал бунинг ярмини машиналарда териб олишяпти. Қатор районлар, кўплаб хўжаликлар, юзлаб бригадалар етиштирилган ҳосилнинг деярли ҳаммасини «пўлат этак»ларда йиғиштиришмоқда. Ёки мамлакат бўйича ҳар йили тайёрланаётган ўн миллион тонна атрофидаги хом ашёнинг деярли ярми агрегатлар ёрдамида саранжомланяпти. Кўриб турибсиз, машиналаримиз эндиликда нақадар қудратли, нақадар серсамара!

Бир гал Ўрта Осиё машина-синаш станциясига ҳам бордик. Бу ерда пахтачилик соҳасида яратилаётган янги техника ҳар тарафлама текширувдан — синовдан ўтади. Ўшанда станция бош инженери вазифасини вақтинчалик бажариб турган инженер-мутахассис А. Идрисов билан суҳбатда бўлдик.

— Биз хом ашёни икки марта қайта тозалаб берадиган «ХНП-1,8» маркали ажойиб терим машинасини синовдан ўтказиб, ишлаб чиқаришга тавсия этдик, — ҳикоя қилди у. — Машина подборшчик ва ягона бункерга эга. Уруғлик пахтани қаватлаб теришга мослашган «ХВБ—1, 8» комбайни ҳам деҳқонларимизга маъқул тушди. Тор ва кенг қатор бўйлаб, ингичка толали пахта теришга мўлжалланган «ХВН—1,2а», «ХВН— 1,8» агрегатларимиз давлат Сифат белгиси остида чиқяпти. Ўзиюрар универсал машиналарга келганда, тўғриси, уларнинг бунёдга келишини биз ўзимиз ҳам ошиқиб кутяпмиз.

1984 йил пахтачилик машиналари бўйича ихтисослашган давлат конструкторлик бюроси бошлиғи — бош конструктор П. М. Мирзаахмедов билан учрашиб, ундан пахта териш машиналаримизнинг қадр-қиммати, жаҳон бозоридаги ўрни, сарф-харажатининг қопланишига жавоб тарзида қисқача фикр билдиришни сўрадик.

— Кўп қаторли машиналар яратишни биз бундан қарийб ўн беш йилча олдин ўзлаштириб олганмиз, — сўз бошлади у. — Қиёс учун Америка машинасозлари ишини оладиган бўлсак, улар бу ишга энди киришяпти. Қолаверса, улар яратаётган машиналарнинг тузилиши ортиқ даражада мураккаб: икки қаторли терим машинасининг ўзи мингга яқин шпинделга эга. Нархи ҳам 20 минг доллардан ошиб кетади. Бизнинг икки қаторли машинамизда эса атиги 96 шпиндель бор. Уни трактори билан қўшиб ҳисоблаганда ҳам америкаликларникига нисбатан бир неча баробар арзонга тушади. Биз уларга кичик габаритли терим агрегатлари ўрнатяпмиз. Бу — меҳнат унумдорлигини ошириб, хом ашё таннархини пасайтиришда катта роль ўйнайди.

Уруғликка ва қатор оралаб териладиган ингичка, ўрта толали пахталарга мўлжалланган универсал агрегатлар яратиш йўлида ҳам талайгина ишлар олиб боряпмиз. Мақсадимиз — келажакда уларни самарали ишлатиш билан бирга ремонт жараёнларини ҳам осонлаштиришдан, таъбир жоиз бўлса, соддалаштиришдан иборат. Чунончи, 60 ва 90 сантиметрли ғўза қатор ораларида ишлай оладиган икки хил маркали машиналар конструкцияси яратиляпти. Уларни 1984—1985 йилларда ишлаб чиқаришни назарда тутганмиз...

Лекин белгиланган муддат ўтиб ҳам кетдики, универсаль терим машиналари туғилавермади. Аниқроғи, улар ҳаёт синовларидан ўтолмади. Пировардида, кун тартибидан олиб ташланди.

Ватанимиз социал-иқтисодий ривожланишнинг масъулиятли босқичига қадам қўйди. Халқ хўжалигимизнинг барча тармоқларидаги каби илмий-тадқиқот институтлари, лойиҳа-конструкторлик ташкилотлари олдига ҳам мураккаб, сифат жиҳатдан янги, катта вазифалар қўйилди. Бу вазифалар КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми қарорларида, фан-техника масалаларига бағишлаб КПСС Марказий Комитетида ўтказилган кенгашда аниқ-равшан белгилаб берилди.

Мавзуимизга ана шу вазифалар нуқтаи назаридан ёндашадиган бўлсак, бунинг учун, энг аввало, юксак даражада ривожланган фан-техника потенциалига таянишимиз керак бўлади. Бу потенциал кўп тармоқли саноатимиз сингари машинасозликнинг юксалган миқёслари, иқтисодий кўрсаткичлари ва ниҳоят, сифат ўзгаришлари билан ажралиб туради.

Мана, масалан, бугунги терим машиналаримизнинг иш органлари — янги шпинделларни олинг. Ҳозирча «универсал ярим автоматлар» деб аталаётган бу таркибий автомат шпинделлар ҳам ҳали ҳаётнинг катта синовлари олдида турибди. Лекин айтиш керакки, унинг илк нусхалари универсаль терим машиналари сингари ярим йўлда қолиб кетмади. Синов станцияларида, пахтакор республикалар хўжаликларида дастлабки «имтиҳон»лардан муваффақиятли ўтди. Ўзбекистон, Туркманистон, Озарбайжон, Тожикистон республикалари пахтакорлари уни, айниқса, яхши баҳолашди. Ҳатто у сарҳадлар оша хорижий мамлакатларда ҳам катта қизиқиш уйғотди. Жумладан, Греция ўтган йили 30 та шундай шпинделли терим машиналарини сотиб олган. Бу, унинг дунё бозорида обрў-эътибори ва харид нархи тобора ошиб бораётганидан ёрқин далолат.

Хўш, таркибий автомат шпиндель ўтмишдошларига нисбатан ўз иш унуми ва сифат ўзгариши билан қандай асосларга кўра характерли? Унинг афзаллиги нимада?

— Мен, тўғриси, гапни юқоридаги мавзудан бошлай қолай, — дейди Ўзбекистон ССР Фанлар академияси қошидаги Механика институти Пахта териш аппаратлари назарияси лабораториясининг катта илмий ходими, группа раҳбари, техника фанлари кандидати Иноят Файзиев. — Принципиал янги пахта териш машинаси яратиш ҳамон ҳал этилмаган проблема бўлиб қолмоқда. Мавжуд «зангори кема»лар етилган ҳосилнинг 97 процентини икки теримда йиғиштириб олиш имконини беради. Бунда пахтанинг ифлосланиши 6 процентдан ошиб кетади. Бундай натижа эндиликда бизни қониқтира олмайди. Ана шу халқ хўжалик аҳамиятига молик социал проблемани ҳал этиш олимларимиз ва конструкторларимиз, технолог ва машинасоз инженерларимиз бурчидир.

Таркибий автомат шпиндель ҳақида гапирадиган бўлсак, у олдингиларига нисбатан жуда катта афзалликка эга. Энг аввало, пахтазор ҳолатига қараб бир ярим баробар кўп ва тоза теради. Ерга жуда кам миқдорда тўкиб, чаноқларда тола қолиш даражасини кескин камайтиради. Хусусан, сув таъминоти таҳчил бўлган жойларда етиштирилган пахта майдонларида бу шпиндель жуда қўл келади. Айни пайтда механизатор учун ҳам қулай бўлиб, унинг ташвишини енгиллаштиради. Масалан, илгари шпиндель тишларини терим жараёнида механизатор вақти-вақти билан тозалаб туришга мажбур эди ва оқибатда анча иш вақтини йўқотарди. Таркибий шпиндель билан ишлаганда эса бу жараён автоматлашган бўлиб, шпиндель тишлари автоматик тозаланиб туради ва тишлар активлиги узоқ сақланади. Яна шуниси муҳимки, у ўрта оқ-ипак толали пахтани ҳам, уруғлик пахтани ҳам сифатли тера олиш афзаллигига эга. Шудринг паллаларида ҳам бемалол ишлайверади...

— Шпиндель — бу машинанинг бамисоли ҳаракатдаги қўл панжаларидир, — деб суҳбатни давом эттиради Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Миразиз Рўзматов. — Агар инсон ҳам соғлом, жисмонан бақувват бўлса-ю, қўли, панжалари бўлмаса, ҳеч иш қилолмаслиги, хусусан пахта теролмаслиги сир эмас. Терим машинаси ҳам шундай. Илгариги шпинделлар бамисоли ҳаракатсиз, эгик панжаларга ўхшаб, пахтани тўкиб-сочиб терар, иш унуми оз эди. Узунлиги 631, диаметри 28 миллиметрли янги автомат шпиндель чиқди-ю, пахтакорлар жонига аро киргандек бўлди. Ҳозир уни деҳқонларимиз «ювилмайдиган шпиндель» деб аташяпти.

Икки йилдирки, теримни таркибий автомат шпинделли машиналар билан ўтказиб, яхши натижаларга эришяпмиз. Далаларда пахта исрофгарчилиги бўлмаяпти. У ерга кам тўкилиб, чаноқлар тоза қолмоқда. Натижада терим миқдори ошиб, муддати ҳам қисқаряпти. Энг муҳими — иқтисодий самарадорлик ортиб бормоқда. 1983 йилда пахта топшириш йиллик планини 20 октябрда, бултур 10 октябрда бажаришга эришдик. Худди шундай шпинделда ишлаган қўшни Коммунистик районидаги «Политотдел» колхози механизаторлари ҳам кейинги йилларни яхши якунлашди.

Ишончимиз комилки, агар республикамиздаги бошқа хўжаликлар ҳам биз ишлатаётган таркибий автомат шпинделли «17 ХВ 1,8», «ХТ—1,2», «14—ХВ—2,4» маркали уч хил терим машинасидан фойдалансалар, деҳқон ҳам, давлат ҳам катта наф кўрган бўларди. Албатта, бунда ҳар бир хўжаликнинг ҳосил етиштираётган табиий шароитини, ғўза қатор ораларининг кенглигини, пахта майдонларининг катта-кичиклигини ҳам назардан қочирмаслик керак...

Бир олим ва бир пахтакор ёхуд бир назариётчи билан бир амалиётчи таъриф қилган янги шпиндель мақтовига қўшимча изоҳ ортиқчалик қилиши мумкин. Лекин биз унинг бугунги кунда ишлаб чиқариш аҳволи, иқтисодий самараси ва моҳият-эътиборини республика миқёсидаги кўрсаткичлари кўламида биламизми?

Бу ҳақда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Ҳ. У. Усмонхўжаев шундай дейди:

— 1990 йилларда «Ташсельмаш» заводида таркибий автомат шпинделлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, ўн иккинчи беш йиллик охирига бориб уларнинг сонини 12500 тага етказиш белгиланган. Бу, албатта, биргина республикамиз учун кўплик қилади. Лекин биз қўшни пахтакор республикалар хўжаликларининг ҳам эҳтиёжини ҳисобга олганмиз.

Энди уларнинг иқтисодий самарадорлигини олинг: ҳозир таркибий автомат шпиндель ўрнатилган икки қаторли ҳар бир машина аниқ ҳисоб-китобларга кўра мавсумда 1500 сўм иқтисодий самара беряпти. Мана шу ўринда оддий арифметик ҳисобларга мурожаат қилайлик: бугунги кунда республикамизда икки ва тўрт қаторли 38 мингта терим машинаси бор. Биз уларнинг ҳаммасини (тўрт қаторлиларини ҳам) икки қаторли машина деб фараз қилсак, жами 50 минг машина бўлади. Бунга бошқа республикалардаги 20 минг машинани ҳам қўшсак, Иттифоқ бўйича 70 минг «зангори кема» мавжуд деган якун чиқади. Агар уларнинг барчасини таркибий автомат шпинделлар билан жиҳозласак, давлат йилига 105 миллион сўмлик иқтисодий наф олиши мумкин...

Кўриб турибсиз, миқёс кенгайган сайин қиёс салмоғи ҳам ортиб боряпти. Фойда ва даромад минглардан эмас, миллионлардан сўзлаяпти. Моҳият эътиборига келганда жуда кўп ишчи кучлари хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа муҳим участкаларига ўтказилади. Терим машиналари, металл, хом ашё ва бошқа материаллар тежаб қолинади. Терим чоғида студент-ёшлар, шаҳарлик ҳашарчилар бирмунча халос бўлиб, қўл терими даражаси камаяди...

Ибратга сазовор рақамлар, кўрсаткичлар! «Фан-техника — ишлаб чиқариш» деган уч мантиқий эгизак тушунчаларнинг пировард якуни бу! Ахир, эсланг, бунгача бўлган шпинделли машиналаримиз терим даврида тўхтаб-тўхтаб қолиб, иш вақтимизнинг 30-50 процентини йўққа чиқармасмиди? Кирланган шпинделларни тозалаш учун механизаторларимизнинг энг қимматли вақтлари беҳуда кетмасмиди? Йил — ўн икки ой пешона тери тўкиб етиштирилган «оқ олтин»имиз учга бўлиниб — бир қисми ерда, бир қисми чаноқда қолиб, сўнгги қисми бункерга тушмасмиди?

Бу ҳол олимларимиз, конструкторларимиз, технолог ва машинасоз инженерларимизни ташвишга солмасдан қўймади. Ҳолбуки, улар яратган олдинги вертикаль шпинделлар ҳам айрим нуқсонларга қарамай жаҳон бўйича терим машиналари ва уларнинг шпинделларини ишлаб чиқарувчи иккинчи марказ — Американинг горизонтал шпинделларидан устун эди. Бироқ, республикамиз Фанлар академияси Механика институтининг бир группа олимлари СССР Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмаси — «Союзмашхлопководство» билан ҳамкорликда терим машиналари учун янада мукаммал, сифат жиҳатдан янги, серунум ишчи органи — таркибий автомат шпиндель яратишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйгандилар. Мана, 80-йиллар ўрталарига келиб, бу мақсадга ҳам эришилди. Таркибий автомат шпиндель яратилди! У илк синовлардан муваффақиятли ўтди. Янгилик Тошкент, Фарғона, Қашқадарё, Жиззах областлари хўжаликларида жорий этила бошланди.

Галдаги вазифа — бу янгиликни ҳаётга кенгроқ жорий этиш муддатини қисқартиришдан, фан-техника тараққиётининг тезкор ривожига янада тезкор суръат бағишлашдан, орттирилган тажриба ва юзага келган ташаббусларни оммалаштиришдан иборат. Машина синаш станциялари, лойиҳа ва конструкторлик бюролари, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, республика Давлат план комитети ва хўжаликларнинг раҳбар органлари таркибий автомат шпинделларга яшил йўл очиб беришлари керак. Шундагина биз, КПСС XXVI съезди ва партия Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларига, КПСС Марказий Комитетида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишлаб ўтказилган кенгаш кўрсатмаларига, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI ва XX пленумлари қарорларига амалий жавоб берган, партиямизнинг бўлажак олий анжумани — XXVII съездни фан-техника тараққиёти ва ишлаб чиқаришда серунум ижодий изланишлар билан кутиб олган бўлардик.

Н. САЪДУЛЛАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

БУГУН — ҚУРУВЧИЛАР КУНИ

БАЙРАМ ШАРАФИГА

Бинокорларни ҳақли равишда кашшофлар дейишади. Улар заводлар ва электр станцияларининг таржимаий ҳолида илк саҳифаларни очишади, ҳовли тўйлари муддатини яқинлаштиришади. Транспорт объектларини бунёд этишади. Ҳозир қурувчилар меҳнат қилмаётган биронта ҳам тармоқ йўқ. Улар халқ хўжалигини интенсивлаш изига ўтказишни жадаллаштириш учун барча зарур резервларни сафарбар этмоқдалар.

Қурувчиларнинг профессионал байрамига бағишланиб 9 август куни Москвада бўлиб ўтган тантанали йиғилиш қатнашчилари қурилиш конвейери тармоқларининг ишлари ва вазифалари ҳақида гап юритишди.

КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Ельцин, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Э. Димшиц, КПСС Марказий Комитети қурилиш бўлими мудирининг биринчи ўринбосари В. Ф. Исаев, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, социалистик мусобақа ғолиблари, пойтахт жамоатчилигининг намояндалари президиумдан жой олишди.

Узоқ Шарқ ва Забайкалье районларидаги қурилиш министри А. А. Бабенко доклад қилди.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун тармоқ ходимлари ўзларининг бутун куч, билим ва тажрибаларини ишга соладилар, деб сўз бердилар. (ТАСС).

ЛОЙИҲАЧИЛАР ВА ҚУРУВЧИЛАРГА МУКОФОТЛАР

СССР Министрлар Совети Қурувчилар куни арафасида СССР Госстройи, СССР Фан ва техника давлат комитети ҳамда ВЦСПС-нинг таклифини кўриб чиқиб, «Ишлаб чиқилган энг муҳим лойиҳалар ва шу лойиҳалар бўйича барпо этилган корхоналар, бинолар ва иншоотлар учун СССР Министрлар Советининг 1985 йилги мукофотларини бериш тўғрисида» қарор қабул қилди.

Барпо этилган металлургия ва машинасозлик саноати корхоналари, бинокорлик материаллари корхоналари, транспорт ва уй-жой-граждан қурилиши объектлари лойиҳаларининг авторлари мукофотга сазовор бўлди. Ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва техника билан қайта жиҳозлаш соҳасидаги ишлар юксак самарадорлиги билан ажралиб туради.

(ТАСС).

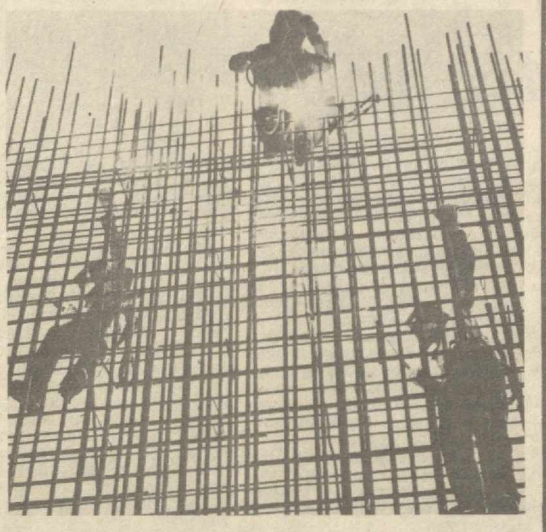

ЗАРБДОРЛАР

Пойтахтимизнинг Ҳамид Олимжон номли майдони кун сайин ҳусн очмоқда. Бу ерда қад ростлаган 16 қаватли уй-жойлар — москвалик ва тошкентлик қурувчиларнинг биргаликдаги ижодкор меҳнати маҳсули шаҳримиз аҳолисига ғоят манзур бўлди. Айни вақтда бу ерда Ўрта Осиёда энг катта китоб магазини қурилиши ниҳоясига етказилаётир.

Ҳақли равишда бу майдонни кичик шаҳарчага қиёс қилса арзийди. Бу ерда мавжуд бўлган турли хил маданий-маиший хизмат тармоқларининг ишидан аҳоли хурсанд.

Майдоннинг ғарб томонида эса улкан бунёдкорлик ишларининг иккинчи навбати давом этмоқда. «Главташкентстрой»нинг «Висотстрой» трестига қарашли 17-қурилиш бошқармаси ҳамда москвалик бинокорлар бу ерда яна тўртта кўп қаватли уйлар қурилишини жадал олиб боришаётир.

Айниқса, О. Киршенман бошлиқ бригада аъзолари иши таҳсинга сазовор. Улар ҳозиргача беш йиллик пландаги 1694 минг ўрнига 2398 минг сўмлик иш бажардилар. Якунловчи йилнинг ўтган етти ойи плани 120 процент адо этилди. Ҳар бир ишчи белгиланган 1419 сўмлик ўрнига 1600 сўмлик иш бажаришга эришди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, моҳир қурувчи Ҳ. Қорабоев ҳам мана шу коллективда меҳнат қилади. У пенсияга чиққан бўлишига қарамай ҳамон қурилишда. Бой тажрибасини ёшлар қалбига сингдириб келмоқда. Ундан ибрат олиб ишлаётган Н. Ҳабибуллаев, Ю. Ковалев, А. Тўлаганов каби ёшлар юксак меҳнат унумдорлигига эришмоқдалар.

Суратларда: 1. Зарбдор бригада аъзолари (чапдан) — Г. Кашчеев, А. Кашчеев, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳ. Қорабоев, А. Жўраев ва Р. Ғафуров. 2. Янги уйлар қурилишида иш қизғин.

Б. ГАДОЙБОЕВ фотолари.

Бизнинг справка

● Қурувчи ва монтажчиларнинг шижоатли меҳнати туфайли беш йиллик якунловчи йилида республикамиз меҳнаткашлари жами саҳни 1,7 миллион квадрат метр ёки 1984 йилга нисбатан 65 минг квадрат метр кўп, 26 мингта янги шинам квартиралар олдилар.

● 33,3 минг ўқувчига мўлжалланган умумий таълим мактаблари, 15,7 минг ўринли мактабгача тарбия болалар муассасалари, 2,2 минг ўринли касалхоналар, 2,9 минг кишини қабул қилишга мўлжалланган амбулатория-поликлиника муассасалари, бошқа социал-маданий объектлар фойдаланишга топширилди.

● Тошкент областидаги Янги Ангрен ГРЭСининг биринчи турбинаси ишга туширилди. Муборак газни қайта ишлаш заводида газни қайта ишловчи қувватлар оширилди. Учқўрғон ва Ҳазораспдаги ип йигириш фабрикаларида урчуқлар, Хўжайлидаги тўқув фабрикасида тўқув станоклари ўрнатилди. Ильичевскдаги пайпоқ фабрикасида пайпоқ тўқувчи, Марғилон «Атлас» бирлашмасида тайёр шойи тўқийдиган қувватлар оширилди. Янги Қўқон химия ва Тошкент гуруч заводлари маҳсулот бера бошлади.

● Мелиорация иншоотлари қурилишига сарфланган капитал маблағлар 671 миллион сўмни ташкил этди. 37 минг гектар янги суғориладиган ер фойдаланишга қабул қилиб олинди.

Қишлоқни социал қайта ўзгартиш комплекс программасини амалга оширишда боғ-ҳовлили, хўжалик биноларига эга замонавий уй-жойлар, маданий-маиший объектлар, спорт иншоотларини барпо этиш биринчи даражали аҳамиятга эга. Биз йигирманчи асрнинг сўнгги чорагида яшамоқдамиз, бугун нимаики қураётган бўлсак, у истиқбол учун — XXI асрга мўлжаллаб бунёд этилмоқда.

ЯРАТИШ ЗАВҚИ

ЛОЙИҲАДАН ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

Ҳа, қишлоқларимиз таниб бўлмас даражада кўрк очаётир. Бу ерда қад кўтараётган турли ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш корхоналари бинолари замонавий меъморчилик талабларига тўла жавоб беради. Кенг асфальтланган кўчалар, равон йўллар сизни хиёбонларга, хушманзара дам олиш зоналари ва истироҳат боғларига элтади. Кишига руҳий озиқ бағишловчи бундай жозибадор манзараларни ҳали · яқин вақтларгача республика «Узмежколхозпроект» институти ва унинг филиалларидан жой олган макетлардагина кўриш мумкин эди, холос.

Эндиликда ана шундай юксак дид билан, юқори инженерлик ечими асосида тузилган лойиҳалар кенг кўламда ҳаётга татбиқ этилмоқда.

Асрлар давомида қақраб ётган чўл — Марказий Фарғона даштидаги бир неча минг гектар шўрҳок ерлар ҳозирги пайтда инсон иродаси билан, қудратли техника ёрдамида ана шундай лойиҳалар асосида комплекс ўзлаштирилмоқда. Яқинда биз Дзержинский номли совхозда бўлиб, беқиёс ўзгаришларнинг шоҳиди бўлдик.

«Узколхозстрой»нинг Фарғона трестига қарашли 29-колхозлараро механизациялашган кўчма колоннаси коллективи бу ерда кенг ҳажмда қурилиш ишларини амалга ошираётир. Қишлоқ қурувчилари чўлқуварлар учун турар-жойлар ва маданий-маиший объектларни тиклаш ҳамда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш базаларини барпо этиш борасида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Улар ўн биринчи беш йилликнинг ўтган даври мобайнида хўжаликнинг марказий посёлкасидагина умумий фойдали майдони 14474 квадрат метр саҳндаги 140 дан зиёд уй-жойни, 180 ўринли болалар боғчаси, фельдшер-акушерлик пункти, гўзаллик салони, мактаб, кино майдончаси, посёлкани иситишга мўлжалланган буғ қозонхонаси, 400 бош қорамолга мўлжалланган иккита молхона ва бошқа кўплаб объектларни юқори сифат билан қуриб битказиб, фойдаланишга топширдилар. Шунингдек, посёлкадаги кўчалар бўйлаб 3 километрдан зиёд инженерлик коммуникацияси тармоқлари, иситиш ва водопровод системаларини ҳам ишга туширдилар.

Совхоз марказида қурилиш ишлари борган сари авж олдирилмоқда. Бунга мисол тариқасида ўтган йилнинг ўзида бу ерда давлат маблағи ҳисобидан умумий фойдали майдони 1236 квадрат метр бўлган 12 та қишлоқ меҳнаткашларининг ўз жамғармалари ҳисобидан якка тартибдаги усул билан тикланган умумий саҳни 2522 квадрат метрдан иборат 26 та шахсий уй-жой, 200 бош йирик қорамолга мўлжалланган битта молхона ва қатор бошқа объектларнинг ишга туширилганлигини эслатиб ўтишнинг ўзи кифоя. Айни вақтда ободонлаштириш ишлари кенг кўламда амалга оширилди.

1985 йилнинг биринчи ярмида эса давлат маблағи ҳисобидан 13 та, якка тартибдаги усул билан тикланаётган 12 та уй-жойда бинокорлик ишлари ниҳоясига етказилиб, уларнинг калитлари ўз эгаларига топширилди. Бу планга нисбатан анча кўп. Йил охиригача яна 40 га яқин оила аъзоларининг шинам ва кўркам уйларга кўчиб ўтишлари кутилмоқда.

Бунёдкорлар «КПСС XXVII съезди шарафига — 27 зарбдор ўн кунлик» шиори остида бошланган умумхалқ мусобақасига қўшилиб, қурилиш-монтаж ишларининг суръатини кун сайин авж олдирмоқдалар.

ВАҚТДАН ЎЗИБ

Шу совхозда бунёдкорлик ишлари билан шуғулланаётган тажрибали инженер Ҳожиакбар Кенжаев етакчилигидаги қурилиш участкасининг кўпгина бригадалари вақтдан ўзиб ишламоқдалар. Уларнинг ишларида бригада пудрати усули кенг қўлланилиб, барча объектларни тез, соз ва сифатли қуришга имкон туғдирмоқда. Бу борада, айниқса, «Узколхозстрой» аълочиси» нишондорлари Умрзоқ Ўтанов, Толибжон Ҳошимов, Мирзараҳмон Қосимов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган хўжалик ҳисобидаги комплекс ва Ғуломжон Файзуллаев етакчилигидаги комсомол-ёшлар бригадаси коллективлари барчага намуна бўлмоқдалар. Мана шу бригадалар ўтказилаётган зарбдор ўн кунликларда қаторасига бир неча бор ғолиб чиқишга муваффақ бўлдилар. Меҳнатда эришаётган юксак ютуқлари туфайли бу бригадаларнинг ҳаммаси «Коммунистик меҳнат бригадаси» деган юксак номга сазовор бўлган. Участкада меҳнат унумдорлигини ўстириш плани 115 процентга етказилган. Бу колонна бўйича эришилаётган ўртача кўрсаткичдан анча кўп. Хўжалик ҳисобидаги бригадаларнинг аъзолари эса ягона наряд асосида ишлаётганлиги, айниқса, яхши самара бераётир.

Якка тартибда уй-жой қурдирувчи шахсларнинг буюртмаларига биноан тикланаётган объектларда меҳнат қилаётган, ғишт терувчилар ўртасида ўтказиладиган республика маҳорат кўригида бир неча бор ғолиб чиққан донгдор бинокор Умрзоқ Ўтанов етакчилик қилаётган хўжалик ҳисобидаги комплекс бригада қурувчиларининг ишлари, айниқса, таҳсинга сазовор. Улар олти ой давомида 8 та тўрт хонали коттежларни аъло сифат билан қуриб битказиб, дала баҳодирлари оила аъзоларига совға қилдилар. Бу уйларнинг асосий қисмига уруш ва меҳнат ветеранлари кўчиб кириб, ҳовли тўйларини нишонладилар.

Тажрибали қурувчиларнинг мусобақада пешқадамлик қилиши осон бўлмаяпти. Моҳир бинокор Ғуломжон Файзуллаев раҳбарлигидаги комсомол-ёшлар бригадаси бунёдкорлари юқори суръат билан ишлаб, измаиз боришяпти. Аҳил коллектив ярим йиллик пландаги 75 минг сўмлик ўрнига 150 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишга муваффақ бўлди. Бу деярли йиллик планга тенгдир. Улар беш йиллик пландаги 750 минг сўмлик ўрнига 1500 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга ошириш юзасидан ўз зиммаларига юқори мажбурият қабул қилганлар. Олов қалбли ёшлар ўз аҳдларига яраша ишлаётирлар. Ҳозир уларнинг меҳнат календарида 1990 йилнинг дастлабки ойлари.

Бригадада 10 нафар ишчи бир ёқадан бош чиқариб, меҳнат қилмоқда. Шулардан 6 нафари ВЛКСМ аъзоси, қолганлари эса ҳарбий хизматдан яқинда қайтган ёшлардир. Лекин шунга қарамай, барчаси бир нечтадан турдош касбни эгаллаб олишган. Бригада бошлиғининг ўзи эса мана, 20 йилдирки, «Узколхозстрой» бирлашмаси системасида баракали меҳнат қилиб келмоқда. Шундан ўн йилдан зиёд вақт давомида комсомол-ёшлар коллективига раҳбар.

— Ҳақиқатан ҳам шундай, — дейди корхона бош инженери Абдуллажон Кенжаев. — Ғуломжон акадан касб ўрганган кўплаб ёшларимиз ҳозирги пайтда ўзлари ҳам катта бригада коллективларига раҳбарлик қилмоқдалар. Бригаданинг илғор ишчиларидан ғишт терувчи Расулжон Рўзиқулов, сувоқчи Солижон Исмоилов, бетончи Худойберди Янгибоев, дурадгор Мирзаабдулла Миртожиев сингари азамат бунёдкорларимиз кунлик иш нормаларини мунтазам 2—2,5 ҳисса ошиғи билан уддалаб, ҳаммага ўрнак бўлишмоқда. Колоннамиз барқарор ютуқларга эришаётганининг боиси оғир иш жараёнларини механизациялаш, барча илғор тажрибаларни тезда жорий этишдадир. Айни вақтда механизм ва жараёнларни бошқарувчи кишилар, уларнинг баҳамжиҳат ва аниқ ҳаракатлари муваффақиятимизни таъминловчи бош омилдир. Бунда прогул, ишга кечикиш ҳолларига чек қўйилган, ҳар бир киши коллектив шарафини юксак қадрлайди. Шу туфайли колоннамиз «Узколхозстрой» системасидаги энг яхши корхоналардан бири деган номни қўлдан бермай келаётир.

Сўзи билан иши бир қишлоқ бунёдкорлари якунловчи йилда зиммага олинган вазифаларни бажариб, КПСС XXVII съездини ёруғ юз билан кутиб олиш мақсадида иш суръатини кундан кунга авж олдиряптилар.

● Республикамиз барча қурилиш бўлинмаларида ҳам бундай илғор ва ташаббускор бригадалар бор. 1-уйсозлик комбинатидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Исмоил Орипов, «Узбекшахтострой» трестидан Дмитрий Зазулин, «Главташкентстрой» бош бошқармасидан М. Ҳабибуллаевлар раҳбарлик қилаётган комплекс бригадалар ва кўплаб бошқа коллективлар шулар жумласидандир.

Улар қурувчилар социалистик мусобақасининг ғолибларидир. Бутун республика уларнинг эзгу ишлари билан фахрланади. Қурилиш ишлаб чиқариши илғорлари ва новаторлари мустаҳкам, онгли интизоми, ишга ижодий ёндашуви, иш жойида меҳнатни оқилона ташкил эта билиши билан ажралиб туради. Шунинг учун ҳам муваффақият ҳамиша уларга ҳамроҳ. Илғорлар намунаси барча қурувчи ва монтажчиларни фидокорона ишлашга чорлайди.

Ўз анъанавий байрамларини қувончли натижалар билан нишонлар эканлар, қурувчилар айни вақтда ўтган ойлардаги иш якунларини танқидий ёндашиб таҳлил этишлари, йўл қўйилган хато ва камчиликларни қатъият билан бартараф этишга эришишлари лозим. Чунки қурилиш ишларида қатор жиддий камчиликларга ҳамон барҳам берилмаган. Капитал маблағларнинг сочиб юборилиши, қурилиш муддатларининг чўзилиб кетиши, асосий фондлар ва бир қанча ишлаб чиқариш қувватларини ишга солиш планлари бажарилмаслиги, пудрат ишлари ҳажми, меҳнат унумдорлигини ўстириш ва ишлар таннархини арзонлаштириш юзасидан белгиланган планнинг уддаланмаганлиги шулар жумласидандир.

Қурилиш министрликлари ва идоралари, уларга қарашли бўлинмаларнинг раҳбарлари, хўжалик ва жамоат ташкилотлари эътиборни қурилиш ишлаб чиқаришидаги ҳал этилмаётган масалаларга қаратиб, мавжуд нуқсонларни тезлик билан бартараф этишлари лозим.

А. ЗОКИРОВ,
О. БОБОЖОНОВ.

ТЕХНИКА БИЛАН ҚАЙТА ЖИҲОЗЛАШ ЙЎЛИДАН

(Боши биринчи бетда).

трансформатор кичик станцияларини, жаҳоннинг энг яхши стандартлари талабларига жавоб берадиган ПКТПБ — 4000/35, 6300/35 типидаги металл кам сарфланган кўчма блокли трансформатор кичик станцияларини кўплаб ишлаб чиқариш ўзлаштирилади.

Запорожье шаҳридаги Бутуниттифоқ трансформаторсозлик институти ва унинг Чирчиқ шаҳридаги бўлинмаси билан ижодий ҳамкорликда 110 киловатт кучланишли икки ва уч марта ўралган ТМН сериясидаги трансформаторларни қайта ишлаб, уларнинг техник савияси жаҳоннинг энг яхши намуналари талаби даражасига етказилади. «Электрон» блокли трансформатор кичик станцияларини «ВА» типидаги автомат ўчиргичли трансформатор кичик станциялари қилиб қайта ишлаш тугалланади.

Техникавий қайта қуроллантириш ҳисобига металл қирқиш ва темирчилик-пресслаш ускуналари янгиланади. Цехлар микропроцессор бошқаруви ва робот ёрдамида штамповкалаш ишлари комплекслари билан жиҳозланади, маънавий ва жисмоний эскирган ускуналар тўла алмаштирилади.

Хўжалик юритишнинг янги шароитида заводнинг иш самарадорлигини ошириш ҳамда яратилган маданий ва уй-жой қурилиши фонди ҳисобига иккита уй-жой қурилади. 50 ўринли дам олиш зонаси кенгайтирилади, кунига 500 кишини қабул қилишга мўлжалланган поликлиника қурилади.

Чирчиқ трансформатор заводи коллективи ушбу мажбуриятларни ўн иккинчи беш йиллик планига киритишни илтимос қилади ва ишлаб чиқариш самарадорлигини янада оширишга, халқ хўжалигида техника тараққиётини жадаллаштиришга ўзининг бутун куч-ғайратини сафарбар этади, деб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетини ишонтиради.

Биз республиканинг барча машинасозларини, тармоқ корхоналарини техника билан қайта қуроллантиришни жадаллаштириш, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақага қўшилишга даъват этамиз.

Социалистик мажбуриятлар завод партия-хўжалик активи йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

Чет элларда

СССР — ҲИНДИСТОН:

ДЎСТЛИК ОЙЛИГИ

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Шу кунларда Ҳиндистон пойтахтидаги, республиканинг бошқа шаҳарларидаги энг катта заллар байрамона безатилган, бу ерларда бутун мамлакатда бошланган Ҳиндистон — Совет дўстлиги ойлиги доирасида СССР билан Ҳиндистон ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома имзоланганлигининг 14 йиллигига бағишланган жамоатчиликнинг кўпминг кишилик йиғилиш ва митинглари ўтмоқда. Байрам тадбирларининг қатнашчилари Ҳиндистоннинг суверенитети, бирлиги ва территориал бутунлиги душманларига қарши курашишда, халқаро майдонда Ҳиндистоннинг обрў-эътиборини мустаҳкамлашда, республика иқтисодий ўсишини жадаллаштиришда шартноманинг муҳим ролини таъкидламоқдалар.

Деҳлида ўтган «Совет — Ҳиндистон муносабатлари — тинчлик ва барқарорлик омили» мавзуидаги семинарда Совет Иттифоқи дўстлари жамиятининг бош секретари К. Р. Ганеш Ҳиндистон билан СССР ўртасидаги муносабатлар Ҳинд ва Совет халқларининг энг муҳим манфаатларига тўла-тўкис мос келишини таъкидлади. «Империализмнинг тазйиқига қарши, мустақилликни мустаҳкамлаш ва социал янгиланиш учун курашда СССР Ҳиндистонга мадад бериб келмоқда. Совет дўстларимиз мамлакатимиз учун энг қийин дамларда ҳамиша биз томонда бўлдилар», — деди у.

Республикада совет дўстларимиз ёрдамида қурилган ўнлаб саноат корхоналари ҳам ҳозир СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги самарали ҳамкорликдан далолат бериб турибди. Янги йирик дўстлик қурилиши — СССР ёрдамида Висакхапатнамда металлургия комбинати қурилиши суръатлари ошиб бормоқда. СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги ҳамкорлик космик юксакликларга кўтарилди.

Ҳиндистон Бош министри Ражив Гандининг Совет Иттифоқига яқинда қилган расмий дўстлик визити якунлари бўйича эълон қилинган Совет — Ҳиндистон қўшма ахборотида икки мамлакат ўртасидаги тарихий шартномага юксак баҳо берилган. Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон ўртасидаги тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома, дейилади унда, икки мамлакат ўртасидаги анъанавий дўстликни ривожлантиришга хизмат қилади. Улар ялпи тинчлик ва кескинликни юмшатиш тарафдори эканликларини тўла акс эттиради.

ХИЗМАТ ЖОЙИ — АФҒОНИСТОН

1. ЖАНГОВАР БИРДАМЛИК САМАРАСИ

Афғонистоннинг кичик бир қишлоғига душман ҳужум қилгач, аҳоли ночор вазиятга тушиб қолди. Каллакесарлар одамларни дўппослаб, мол-мулки, рўзғорини талон-торож қилишди. Деҳқонларга дори-дармон ва озиқ-овқатни зудлик билан етказиб бериш лозим бўлиб қолди. Бу вазифани капитан Валерий Васильев командирлик қилаётган совет вертолёти экипажига топширишди.

... Вертолет мўлжалланган жойга яқинлашиб қолди. Қўниш майдонини танлаш лозим эди. Ўнг қанот учувчиси лейтенант Андрей Федоров жойни синчиклаб кўздан кечирди. Тўсатдан қанотли машина кучли зарбдан тебраниб кетди. Унга қарата катта калибрли пулемётдан ўқ узишарди. Двигателнинг овози ўчди. Вертолёт пастга шўнғий бошлади. Ердан туриб вертолетни ташлаб кетиш ҳақида буйруқ берилди. Учта парашют ерга оҳиста қўнди. Осонгина қўлга киритилган ўлжадан ҳаволанган душманлар ўқ отишни лозим кўрмади.

Юз берган воқеа Афғонистоннинг ҳаводаги вертолети экипажига маълум бўлиб қолди. Командир Абдулла Зоҳиров вертолет йўлини тезгина ўзгартириб, машинасини совет дўстларини қутқаришга йўналтирди. Бундай ҳаракат бу ерда қонун бўлиб қолган.

Вазифа ниҳоятда оғир эди. Ўнг қанот учувчиси Абдул Тават билан борт техниги Абдул Саттор қуролларини жангга шайлашди. Юқоридан дўлдек ёғилаётган ўқдан душман ўзига келди. Олатасир бошланди. Бандитларнинг кучли ўқ дўли остида афғон учувчилари совет дўстларини вертолет бортига олиб чиқишга муваффақ бўлишди.

2. ҒАЛЛА УЧУН ЖАНГ

Меҳнат аҳлининг бутун мамлакатда авж олиб кетган ғалла учун фидокорона курашини шундай деб аташади. Лейтенант Юрий Ипатов ўзи командирлик қилаётган взводи билан афғон деҳқонлари учун ғалла етказиб бериш йўлида чинакам жанг қилди.

Афғонистоннинг тоғлик районида жойлашган узоқ бир қишлоқ бор. Унга Коммуна деб ном қўйилган. Деҳқонлар биргаликда ер ҳайдашади, ҳосилни йиғиштириб олишади, Апрель революцияси ғалабаларини душман ҳамлаларидан биргаликда ҳимоя қилишади. Душманлар аҳолига мумкин қадар кўпроқ зарар келтиришни кўзлайди.

Қишлоқ аҳолиси учун келтирилаётган ғалла карвонини қўриқлаш афғон ва совет жангчиларига топширилган эди. Лейтенант Ю. Ипатовнинг взводи карвоннинг бошида борарди. Йўлда тоққа ин қуриб олган бандитлар колоннага ҳужум қилиб қолди. Лейтенант хафли зонадан тезроқ чиқиб кетиш учун чаққон ҳаракат қилишни буюрди. Бу орада афғон жангчилари душман билан олишиб, уларнинг ўт очиш нуқтасини тез бостиришди.

Лекин олдинда ҳали олис ва хатарли йўл турарди. Чамаси, бандитлар колоннада қандай юк олиб кетилаётганидан хабардор эди. Шу боисдан исталган пайтда ҳужум бошлаши муқаррар эди.

Олдинда бораётган застава командири тоғ довонининг тор йўлида навбатдаги пистирма қўйилган бўлиши эҳтимолдан холи эмас, деб кўнглига тугиб қўйди. Ҳақиқатдан ҳам шундай экан. Кучли портлаш бутун тоғ бўйлаб акс садо берди. Олдинда бораётган бронетранспортер тўхтади. Портлаш унча зарар келтиргани йўқ, лекин тоғнинг ҳар икки томонидан дўлдай ёғилаётган пулемет ўқлари вазиятни мураккаблаштириб юборди.

Лейтенант Ю. Ипатов вазиятга тезгина баҳо берди. Кечикмасдан қояларга яшириниш керак, деган қарорга келди. Энди совет солдатлари афғон жангчилари билан бирга қўлга қурол олиб ғалла учун жанг қилишларига тўғри келди. Бандитлар ҳужумга бардош беролмай, ўлдирилган аскарларини ва қурол-яроғларини ташлаб жуфтакни ростлаб қолишди.

Бу орада саперлар йўлнинг шу участкасида қўйилган еттита минани зарарсизлантиришди. Яна бир неча километр йўл босишга улгурмаёқ, разведкачилар миналаштирилган яна бир жойга дуч келишди... Хуллас, жангу жадаллар эвазига ғалла карвони қишлоққа тўла-тўкис олиб келинди.

Лейтенант Юрий Ипатовнинг офицерлик таржимаи ҳоли ҳали унча бой эмас. Лекин шу қисқа давр ичида тилга тушган ишлари кўп бўлди. Ёш офицер Қизил Юлдуз орденига сазовор бўлди. Бўлинма коммунистлари уни ўзларининг партиявий раҳбари этиб сайлашган.

АФҒОНИСТОНДАГИ СОВЕТ ҚЎШИНЛАРИНИНГ ЧЕКЛАНГАН ҚИСМИ.

(ТАСС мухбири).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ПАРИЖ

Франция президенти Ф. Миттеран атроф муҳит ҳимоячиларининг халқаро ташкилотига мансуб бўлган «Рейнбао Уорриор» кемаси ичида рўй берган портлашга француз махсус маҳкамаларининг дахлдорлиги хусусида тергов бошлаш тўғрисида фармойиш берган. Франциянинг махсус маҳкамалари ана шу террорчилик ҳаракатини ташкил этишга аралашганлиги ҳақидаги маълумотлар матбуотда пайдо бўлганидан кейин ана шундай фармойиш берилган.

Матбуотнинг хабар қилишича, «Рейнбао уорриор» кемаси Франция Полинезияси соҳилларига экспедиция мақсадида сузиб кетиш олдидан Янги Зеландиянинг Оклонд портида иккита магнит минаси ёрдами билан портлатилган. Кеманинг интернационал экипажи Франция бу районда ядро қуроли синовларини ўтказаётганлигига қарши норозилик изҳор қилмоқчи эди.

● ТОКИО

Атом ва водород қуролини тақиқлаш учун курашувчи Умумяпония кенгаши ва Япония Тинчлик комитетининг ташаббуси билан Япониядаги Куре (Хиросима префектураси) ҳарбий-денгиз кучлари базаси районида урушга қарши оммавий намойиш бўлди. Намойиш қатнашчилари Америка 7-флотининг флагмани — «Блю риж» кемасининг Курега киришига қарши қатъий норозилик билдирдилар. Улар Япония портидан кемани дарҳол олиб чиқиб кетишни АҚШ қўмондонлигидан талаб қилиб, Қўшма Штатлар ҳарбий хизматчилари ва техникасининг кўпайтирилиши Японияни Вашингтоннинг агрессив ядровий стратегиясига тобора кўпроқ тортаётганини, мамлакат АҚШнинг ядровий тутқунига айлантирилаётганини уқтирдилар.

(ТАСС).

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

● СОФИЯ. Селистра районининг Айдемир қишлоғида Илья Вирчев «Камишид» комбинати автомат токарлик станокларининг созловчиси бўлиб ишлайди. У ишдан бўш вақтларида ўз қўли билан... самолёт ясади. Унинг самолёти ёшлар илмий-техник ижодиёти XIII округ кўригида кўрсатилди ва томошабинларнинг диққатига сазовор бўлди, албатта.

Вирчев спорт учиш аппаратини ясаган. Самолётни қуришда ёғоч, газмол, енгил металл трубоконструкциялардан фойдаланилган. «Трабант» енгил автомашинасининг мотори (ГДРда ишланган) самолётга ўрнатилди. Самолётнинг узунлиги 5 метр, қанотларининг қулочи 8 метр.

● КУАЛА-ЛУМПУР. Узунлиги жиҳатидан дунёда учинчи ўринда турадиган ва Осиёда энг узун кўприк қуриб битказилди. Кўприк Малайзиянинг ярим орол қисмини Малакка бўғозидаги Пинанг ороли билан боғлайди. Улкан кўприкнинг қирғоқдаги устунлари бир-биридан 13,5 километр нарида туради. Кўприк қурилиши уч йилу уч ой давом қилди.

(ТАСС).

ЯНГИЛИКЛАР

СОҒЛОМЛАШТИРИШ МАСКАНИ

● Пахтаобод районидаги «Коммуна» колхозининг Мойлисой дарёси соҳилидаги боғида янги санаторий-профилакторий ишга тушди.

Уруш ва меҳнат ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорларидан 60 киши бу соғломлаштириш масканининг дастлабки дам олувчилари бўлди. Профилакторийда 40 дан ортиқ медицина ходими хизмат кўрсатяпти. Бу ерда асаб системалари, суяк-бўғин касалликлари билан хасталанганлар даволанади.

Уч қаватли шифохонани Ўзбекистон ССР колхозлараро курортлар ва шифохоналар қуриш ҳамда фойдаланиш бирлашмаси коллективи қўлдан чиқарди. «Ғалабанинг 40 йиллиги» номи берилган санаторий боғида чойхона, бильярдхона, шахмат-шашка клуби, кутубхона ишлаб турибди.

Т. ТЎИЧИЕВ, Н. ЎРИНБОЕВ.

ҚАРДОШЛИК ҚОНУНИ БИЛАН

● Россиянинг Ноқоратупроқ зонасидаги ерларни ўзлаштириш юзасидан бошланган ватанпарварлик ҳаракатига Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитети корхоналарининг кўплаб ишчи-хизматчилари биринчилар қаторида қўшилдилар.

Ташаббускорлардан бир группаси Новгород ва Владимир областларига жўнаб кетди. Улар қардошлар диёрида барча имкониятларни тўла ишга солиб, фидокорлик билан меҳнат қилаётирлар. Тез орада Россия тупроғида ўзбекистонликлар янги посёлкаларни барпо этдилар. Бу посёлкалар Владимир области меҳнаткашларининг фахри бўлиб қолди.

Ўн биринчи беш йиллик мобайнида Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитети бўлинмалари бу ерда 56,5 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарди. Тўққиз минг гектарга яқин майдоннинг захи қочирилди. Новгородда «Дўстлик», Владимирда эса «Асерховский» совхозлари ташкил этилди. Бу ишларда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофоти лауреати экскаваторчи Машраб Раҳимқулов, бульдозерчи Василий Журавлев, бетончилар бригадаси бошлиғи Бахтиёр Ҳасановларнинг алоҳида ҳиссаси бор.

Мақоламизни ўқиб

УШОҒИ ҲАМ АЗИЗ

«Совет Ўзбекистони» саҳифаларида ризқи-рўзимиз—нонни исроф қилмаслик масалаларига бағишланган туркум мақолалар эълон қилинган эди. Газетанинг 25 июнь сонида этнограф Б. Аминовнинг «Бебаҳо бойлик» сарлавҳали мақоласи босилиб, унда республикамиз пойтахти—Тошкентда Нон тарихи музейи ташкил этиш ҳақида фикр-мулоҳазалар билдирилганди.

Шу муносабат билан редакция газетхонлардан кўплаб хатлар олмоқда. Шулардан айримларини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

ДОРИЛАМОН ЗАМОН БУ

Иттифоқимиз дунёда энг кўп ғалла етиштираётган йирик мамлакатлардан биридир. Нон бизда энг арзон маҳсулот. Лекин унинг баҳоси нархи билан ўлчанмайди. Нонга бўлган муносабатига қараб одамларнинг хулқ-атворини, виждонини, дунёқарашини кўрамиз. Тўй ва маъракаларда, турли меҳмондорчиликларда нондан тежаб фойдалансак, деймиз. Оталаримиз нон есанг дўппига солиб е, увоғи ерга тўкилмасин, деб панд-насиҳат қилишарди.

Болалигим Улуғ Ватан уруши йилларига тўғри келди. Онам билан нон дўконига бориб, нонсиз қайтган кунларимиз кўп бўлган. Шунда онам: «Ўғлим, ҳали шундай кунлар келадики тўйиб-тўйиб ҳар хил нонлар еймиз. Нон дўконларидан истаганча нон харид қиламиз», — дер эдилар. Эндиликда онам айтгандай дориламон замонда яшамоқдамиз. Болаларимга нонга қорнимиз тўймаган кунларни ҳикоя қилиб берсам, ҳайратланишади. Негаки, эндиликда эл-юрт бой, тўқ, фаровон. Ёшларни ана шу бойликларни эҳтиёт қилиш, тежамкор бўлиш руҳида тарбиялашимиз керак. Фарзандларимизни биринчи навбатда нон исрофгарчилигига қарши курашга сафарбар этмоғимиз даркор. Нон тарихи музейи ёшлар учун ана шундай тарбия омили бўлиб хизмат қилади, деб ўйлаймиз.

Н. МАННОПОВ,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

НОН ШАҲРИ

Тошкент қадим-қадимдан нон шаҳри, ризқ-рўз шаҳри бўлиб келган. Шунинг учун ҳам Нон тарихи музейининг очилиши айни муддао бўлур эди. Нон музейини ташкил этишда биз фолклоршунослар яқиндан ёрдам беришга тайёрмиз. Нон қадри билан боғлиқ шундай ноёб материаллар борки, уларни бир жойга тўплаш, музей экспонатларида фойдаланиш мақсадга мувофиқ бўларди. Стендларда халқимизнинг нон учун кураши, бу борадаги заҳматлари, новвойлик касбининг улуғворлиги, нон тайёрлаш санъати, нон турлари, уни тайёрлаш технологиясини тарғиб этиш мумкин. Ўзбекистонда новвойчилик тараққиёти, нон эстетикаси, унинг иқтисодий-ижтимоий роли каби актуал масалаларни ҳеч бир восита музей экспозицияларидек ёрқин ва жонли кўрсатиб бера олмайди.

Экспонатлар орқали ёшларда деҳқонлар меҳнатига ҳурмат ва эътиқод, новвойлик касби билан фахрланиш ҳиссини тарбиялаб бориш мумкин.

Дон етказиш ва нон тайёрлаш ажойиб санъат. Ана шу мураккаб жараённи «Деҳқончилик маданияти», «Нон тайёрлаш санъати», «Санъаткор новвойлар маҳорати», «Новвойчилик усуллари», «Нон эстетикаси» номли экспонатлар орқали намойиш қилиш мумкин. Наманган ширмойлари-ю Самарқанд нонлари, Тошкент патирлари-ю Қашқадарё, Сурхондарё чавати нонларидан қуйилган намуналар музейга жон киритади.

Музей қошида нон сифатини яхшилаш, технологиясини ошириш, унинг янги хилларини ихтиро қилиш бўйича илмий иш олиб борувчи лаборатория ташкил этиш мумкин. Бунинг ҳам моддий, ҳам маънавий омили бор.

Нон музейи ўқувчилар учун нон дарси ўтказиладиган мактабга айланса ажаб эмас. Ёшларимиз дон қандай етиштирилади, ноннинг асосий хусусиятлари, нон ишлаб чиқариш технологияси каби муҳим жараёнлар билан яқиндан танишадилар.

Нон тарихи музейи биноси шарқиёна усулда безатилиб, унинг атрофи «Очиқ музей»га айлантирилса соз бўларди. «Очиқ музей»да деҳқончилик маданияти, новвойлик санъатига оид буюмлар намойиш этилса, тандирлар қурилиб, нон ёпиш усуллари кўрсатилса деймиз.

Халқимиз нонни қуёшга қиёс қилади. Шу боис қуёшсимон нон ҳайкали, олтин бошоқ эмблемаси, деҳқон ва новвойнинг қадоқ қўллари акс этган панно, шунингдек, ўтмишда ва ҳозирда дон етиштириш ва нон ёпиш усуллари, 300 дан ортиқ нон турларини ифодаловчи кўргазмалар акс этиб турса мақсадга мувофиқ бўларди. «Нон-чойга марҳамат» чойхонаси очилса, ишончимиз комилки, ундан одам аримайди.

М. МУРОДОВ,
филология фанлари доктори, профессор.

ДАМ ОЛИШ САҲИФАСИ:

- Нон—муқаддас, уни асрайлик
- Ҳеч ким, ҳеч нарса унутилмайди
- Театр янги мавсумни бошлади
- Хушхабарлар оқими

Ленин орденли Ҳамза номли ўзбек академик давлат драма театри янги мавсумини анъанага мувофиқ Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи» спектаклини кўрсатиш билан бошлади. Бу асар театрда 1700 мартадан зиёд намойиш этилди. Уни 8.5 миллиондан кўп санъат мухлиси томоша қилди.

Суратда: «Бой ила хизматчи» спектаклидан бир кўриниш. Сифат буви ролида—Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Тўти Юсупова, Пошшойим ролида —Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Лола Бадалова.

Р. РИСҚИЕВ фотоси (ЎзТАГ).

ОБ-ҲАВО

БУГУН

Синоптикларнинг хабар қилишича, шу кеча-кундузда Ўзбекистонда ҳаво кам булутли бўлади, Тошкент областининг ҳамда Фарғона водийсининг тоғли районларида ҳаво булутланиб туради, ёғингарчилик бўлмайди, баъзи жойларда момақалдироқ бўлиши мумкин. Шимоли-шарқдан секундига 9—14 метр тезликда шамол эсади, саҳро зонасида шамолнинг тезлиги секундига 15—20 метр кучайиб, чанг-тўзон кўтарилади. Кечаси 15—20, кундузи 28—33, жанубда 36 даражагача иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво кам булутли бўлади, Шимоли-шарқдан секундига 5—10 метр тезликда шамол эсади, кечаси 16—18, кундузи 31—33 даража иссиқ бўлади.

КЕЛГУСИ ҲАФТАДА

Синоптикларнинг хабар беришларича, келаси ҳафта мобайнида республиканинг бутун территориясида ёғингарчилик кутилмайди. Дастлабки кунлар Ғарбий Сибирь ва Қозоғистон районларидан Ўрта Осиёга ҳаво оқиб келиши давом этади. Шунинг натижасида Ўзбекистонда бирмунча салқин ҳаво сақланиб туради. Кўпчилик областларда термометр 14—19 даражани, кундузи 29—34 даражани кўрсатади. Республиканинг жанубида ва чўл зонасида тунда 17—22, кундузи 31—36 даража иссиқ бўлади.

Ҳафтанинг иккинчи ярмида ҳаво оқимлари ғарбий, сўнгра жануби-ғарбий оқимга алмашади. Ҳарорат аста-секин кўтарилиб, ҳафта охирида кечалари 17—22, кундузи 32—37 даражага чиқади. Жанубда ва чўл зонасида тунда 21—26 даража, кундузи 34—39 даража иссиқ бўлади. (ЎзТАГ).

ҚАЙДАСИЗ, ҚУРОЛДОШЛАР

Сўнмас у кунлар шуҳрати

Мен Улуғ Ватан уруши иштирокчисиман. 3-Белоруссия фронтида 23-алоҳида танкка қарши Жмеринск бригадасининг Совет Иттифоқи Қаҳрамони полковник Радченко командирлик қилган 266-артиллерия полки составида жанг қилганман.

1945 йил 8 апрелда Кенигсбергдаги кўча жангларида оғир ярадор бўлдим. Натижада қуролдошларимнинг кейинги тақдиридан бехабар қолдим. Улар орасида ўзбекистонлик старшина Соипов ҳам бор эди. Эҳтимол, у ўз оиласига эсон-омон қайтгандир.

Қаердасан, дўстим, жавоб бер.

Имомберди ХУДОЙБЕРДИЕВ, Адрес: 745162 Туркманистон ССР, Красноводск области, Кара-Каменск райони, Дузли-Депе қишлоғи.

* * *

1941 йилнинг 2 сентябрида гитлерчилар Херсон областининг Каховка районини босиб олиб, ҳарбий асирларни қаттиқ азобладилар. 176-ўқчи дивизия 300-артиллерия полкининг артиллерия батареяларидан бирининг ярадор политруки А. С. Овечкодан гитлерчилар ўз унвонидан воз кечиб, ҳамқишлоқлари олдида формасига тақилган нишонларни аланга улоқтирса, у ҳаёт қолишини ваъда қилдилар. Лекин Александр Овечко бундай қилмади. Уни фашистлар тириклайин ўтда ёқдилар.

1941 йилда Каховка мудофаасида қатнашганларни изламоқдамиз. Политрук Александр Овечко ҳақидаги хотираларни, бошқа матонатли совет жангчиларининг жасорати ҳақидаги эсдаликларни қуйидаги адресга юборишингизни сўраймиз.

А. ЦИТРОН.
326025, Херсон—25, Абонент яшиги—70.

* * *

Мен 1943 йил апрель ойида Шовот районидан Ватан ҳимоясига кетган эдим. Йўлда жиззахлик Собир Чалабоев билан танишдим. 2-Украина фронтида бирга душманга қарши жангларда қатнашдик. Житомир атрофида немисларни измаиз қувиб бораётганимизда унинг тоби қочиб қолганди. Уни бу ерда госпиталга жўнатишди. Бу орада ўзим оғир ярадор бўлдим ва дўстимнинг тақдиридан бехабар қолдим.

Қаердасан, дўстим, жавоб бер!

Йўлдош ЁҚУБОВ, Хоразм область Қўшкўпир район Ғазовот қишлоқ Совети, Н. В. Гоголь номидаги ўрта мактаб ўқитувчиси.

* * *

Набижон Абдулваҳобов билан 1642-танкка қарши қирувчи артиллерия полки (РВГК) 07720 дала почтаси) 1-батареясининг расчетларидан бирида хизмат қилган эдим. Житомирдан Прагагача Карпат орқали бўлган масофани 1- ва 4-Украина фронти составида жанглар билан босиб ўтдик.

Набижон ўта камтар, жангда мард йигит эди. У III даражали Шуҳрат ордени ва «Жасурлиги учун» медали билан мукофотланганди. Унинг тақдири ҳамон мени қизиқтиради.

Г. П. КОПИТОВ,
ИПТАП 1642 1-батареянинг собиқ парторги, қурол командири.

* * *

Куролдош дўстларим Камол Жақсалиқов билан 1941 йил қишида учрашган эдим. У пайтда Жанубий фронтда мудофаа жанглари борарди. 51-Перекоп дивизиясининг 30-алоҳида разведка батальони кейинчалик қайта ташкил этилди. Мени 89-разведка батальонининг Камол Жақсалиқов командирлик қилаётган разведка группасига ўтказишди. Кўксида ярқираб турган Қизил Байроқ ордени унинг тажрибали разведкачилигидан далолат берарди. Кўпгина жангларда бирга бўлдик. Мен бошимдан яраланиб, медсанбатга тушиб қолдим. Госпиталдан чиққандан кейин яна жангларда иштирок этдим. Шундан сўнг қуролдошларим билан алоқам бутунлай узилиб қолди. Орадан шунча йиллар ўтиб кетди. Лекин қуролдошларим қиёфаси ҳамон кўз олдимда.

Ушбу сатрларни ўқиган дўстларим эҳтимол мени ҳам эслашар.

Пантелеймон СЕЛИВАНОВ, 220040, Минск, Некрасов кўчаси, 8-уй, 55-квартира.

ДАВЛАТ МУЛКИ МУҚАДДАС

Давлат мулкининг дахлсизлигини таъминлаш, уни текинхўрлардан ҳимоя қилиш бугунги кунда янада муҳимроқ аҳамият касб этмоқда. Бу, сўзсиз, милиция ва прокуратура, кўп сонли жамоатчи назоратчилар зиммасига катта масъулият юклайди. Кўриқ Сирдарё области ички ишлар бошқармасининг ходимлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI ва XIX пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, ўз фаолиятини бугунги куннинг ана шу юксак талаблари асосида ташкил этиш, ўғирлик, порахўрлик, кўзбўямачилик сингари иллатларга қарши ҳар қачонгидан ҳам актив кураш олиб боришга ҳаракат қилмоқда.

Жиноят бирданига содир бўлмайди. Ҳамма нарса бир қарашда арзимас бўлиб кўринган совуққонлик, давлат иши, коллектив мулкига бепарволик ёки лоқайдликдан бошланади. Қарабсизки, бундай камчиликлар писанд қилинмаган жойларда жиноятчилар пайдо бўла бошлайди.

Оқолтин районидаги Абдалин номли совхоз механиги К. Ҳамроев кўпдан бери ўз ишига, аниқроғи, ўз бурчига бепарволик билан қараб келарди. Хўжаликка қарашли машина ва тракторлар ҳамда эҳтиёт қисмларнинг сақланиши, асраб-авайланиши ҳақида қайғуриш унинг учун гўё ортиқча ташвиш эди. Борабора бу камчилик унинг учун одатга айланди. Ниҳоят, бу ерда ички ишлар органи ходимлари томонидан ўтказилган текширишда давлат техникасини сақлаш, қўриқлаш ва ҳимоя қилиш борасида жиноятқорона иш тутилаётгани маълум бўлди. Биргина механикнинг хизмат вазифасига бепарво муносабатда бўлгани сабабли давлатга 8 минг сўм зарар келтирилди. У қилмишига яраша жазоланди.

Ёки бошқа бир мисол. Милиция ходимларининг жамоатчи назоратчилар билан ўтказган текшириши Гулистон районидаги «Ўзбекистон» колхози омборларида минерал ўғитларни сақлаш ачинарли аҳволда эканлигини кўрсатди. Бу ерда 400 тоннага яқин аммиакли селитра тегишли тартиб ва қоидаларга хилоф ҳолда сақланган. Омборда ёнғин чиқиб, 5 тонна минерал ўғит нобуд бўлган.

Давлат, халқ мулкига совуққонлик билан қараш, баъзан эса унга кўз олайтириш ҳоллари Боёвут районидаги «Ғалаба» совхози, Ленин номли, «Ленинизм» колхозлари, Ворошилов районидаги «Гулистон» совхози, «Қизил Октябрь», Куйбишев номли колхозларда, Оқолтин районидаги «СССР 60 йиллиги» совхози, Меҳнатобод районидаги Ҳамза номли, «Пахтакор» совхозлари ва бошқа айрим хўжаликларда ҳам кўзга ташланмоқда. Бу ҳол тегишли коллективлар, маъмурий органлардан жойларда тартиб-интизомни кучайтириш, ишчи, колхозчи, умуман кенг меҳнаткашлар оммаси ўртасида ишга бўлган масъулият ҳиссини янада ошириш йўлида астойдил иш олиб бориш лозимлигини кўрсатади.

Ғаллакор ва соҳибкорлар, сабзавоткор ҳамда полизчиларимиз давлатимизнинг моддий бойлигини кўпайтириш, зиммага олинган план ва мажбуриятларни ортиғи билан адо этиш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Бироқ баъзи меҳнат коллективларига суқулиб кириб олган эгри қўл кимсалар эса шахсий бойлик тўплаш, бошқаларнинг кўзини шамғалат қилиб, давлат, коллектив мулкини талон-торож қилишга уринадилар. Ўтган йили область ички ишлар бошқармаси томонидан давлат мулкини асраш, уни қатъий назорат этиш юзасидан ўтказилган оммавий текширишда ана шундай нияти нопок кимсаларнинг кирдикорлари фош этилди. Сирдарё, Ворошилов, Ильич ҳамда Ховос районлари хўжаликларига «ин» қўйиб олган шоли, арпа, маккажўхори, буғдой ўғрилари қўлга туширилиб, жиноий жавобгарликка тортилди. Жиноятчиларнинг уйларидан эса жами 82 тонна дон йиғиштириб олиниб, давлат фойдасига ўтказилди. Мазкур шахсларнинг қилмишлари эса ўз меҳнат коллективларида атрофлича муҳокама этилди.

ТЕКИНХЎРЛАРГА ШАФҚАТ ЙЎҚ

Юқоридаги каби давлат мулкини ўғирлаш, талон-торож қилишда баъзан мансабдор шахслар ҳам борлиги, айрим ҳолларда улар жиноятчиликка бош-қош бўлаётганлиги сир эмас. Кейинги бир ярим йил мобайнида 61 нафар мансабдор ҳамда масъул лавозимдаги кишиларнинг кирдикорлари асосли далиллар билан фош этилди.

Жойларда рўй бераётган камчиликларни фош этиш, энг муҳими, уларнинг олдини олиш учун курашда ички ишлар бўлимининг органлари, энг аввало, меҳнат коллективларига, жойлардаги кўпсонли жамоатчи активларга таянади. Масалан, ўтган йили ана шундай жамоатчилар билан ҳамкорликда давлат, халқ мулкини ҳимоя қилиш юзасидан корхона, хўжалик, турли ташкилот ҳамда муассасаларда 383 та рейд ўтказилди. Натижада ўнлаб жиноят очиб ташланди, 38 та жиноятнинг олди олинди. Шунингдек, активлар ёрдамида ўтказилган рейдлар чоғида савдо ҳамда бошқа ташкилотларга суқулиб кириб олган, илгари судланиб, бундай жойларда ишлаш ҳуқуқидан маҳрум этилган 105 кишининг кирдикори очилди. Уларнинг 79 нафари моддий жавобгарлик ишларидан четлаштирилди.

Ўлкамизда пишиқчилик. Деҳқонлар, тайёрлов ҳамда савдо ходимларининг қўли қўлига тегмайдиган палла. Аммо шундай долзарб дамларда шахсий бойлик орттириб қолиш пайида юрган кимсалар ҳам бор. Ички ишлар бўлимининг БХСС ва ГАИ ходимлари томонидан кейинги вақтда ғайри қонуний йўл билан картошка, пиёз, қовун-тарвуз ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини машинага ортиб олис масофаларни кўзлаган 338 та юк машинаси қўлга туширилди. 152 тонна маҳсулот тайёрлов идораларига топширилди. Бир неча шофёр жиноий жавобгарликка тортилди.

Шу йилнинг бошларида Сирдарё шаҳри ички ишлар бўлими ходимлари бир жиноятни фош этдилар. Мазкур шаҳарда Янгийўл пойабзал фабрикасининг филиали очилиб, иш бошлаганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Лекин шунга қарамай, мазкур филиалга текин даромад дардида юрган кишилар ўрнаша бошладилар. Янгийўл фабрикаси директорининг ўринбосари Фозил Холиқулов ва бош инженери Рўзиали Мамадалиев ўз ҳамтовоқлари билан тил бириктириб жиноятга қўл урдилар. Жиноятчилар группаси икки ой мобайнида турли йўллар билан давлатнинг 34 минг сўмга яқин маблағини ўзлаштиришга улгурди. Улар турли муддатларга озодликдан маҳрум этилди.

Баъзан шундай ревизорлар, бухгалтерлар ёки бошқа текширувчилар учраб турадики, улар ўз хизмат вазифаларидан фойдаланиб, шахсий бойлик орттириш пайида бўладилар. Текширувчи ҳамда текширилувчилар ўзаро тил бириктириб давлат мулкига чанг соладилар. Шу йилнинг 4 май куни Гулистон шаҳар савдо ташкилотининг бухгалтер-инвентаризатори Бегим Раҳимов шаҳардаги 72-магазинда инвентаризация ўтказди. Натижада, бу ерда 60 сўм камомад борлиги маълум бўлди. Б. Раҳимов бу ўринда белгиланган тартиб-қоидалар асосида иш кўриш ўрнига, сотувчини қўрқитиб, текин даромад ишлаб қолмоқчи бўлди. Магазинчи Марям Қўчқоровадан 200 сўм пул олиб келиб беришни талаб қилди. Ильич районидаги «Гулбаҳор» универмагида ҳам шунга ўхшаш воқеа юз берди. Мазкур район матлубот жамияти правлениесининг бухгалтерлари ана шу магазинда содир бўлаётган жиноятқорона ишларни мунтазам турли қалбаки ҳужжатлар билан яшириб келган. Бундан фойдаланган универмагнинг Ҳ. Ҳошимова, С. Маматқулова, А. Аҳмадқулов ва А. Умаров каби ходимлари совет савдоси қоидаларини бузиб, ҳам харидорлар, ҳам давлат мулкини ўғирлаб келганлар. Бу ерда ўтказилган тафтишда 60 минг 792 сўм камомадга йўл қўйилганлиги аниқланди. Тегишли шахслар қилмишларига яраша жазоларини олдилар.

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми моддий бойликларнинг сақланиши ва улардан тўғри фойдаланилиши учун конкрет шахсларнинг жавобгарлигини ошириш, шу жумладан, қонун йўли билан жавоб талаб қилиш пайти келганлигини уқтириб ўтди. Областимиз ички ишлар бошқармаси давлат мулкининг дахлсизлигини таъминлаш, турли қонунсизликларга қарши курашда бундан кейин ҳам актив фаолият кўрсатаверади.

М. КАРИМОВ,
Сирдарё область ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг бошлиғи, милиция подполковниги.

Редактор **Л. ҚАЮМОВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!
ЯНГИЙЎЛ ПЕДАГОГИКА БИЛИМ ЮРТИ
мактабгача болалар муассасаларида тарбия ихтисоси бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўрта маълумотлилардан (ўзбек ва рус тилларидаги таълим бўйича) аризалар 1985 йил 14 августгача қабул қилинади.

Кирувчилар рус тили ва адабиёти (иншо), ва СССР тарихи (оғзаки)дан имтиҳон топширадилар.

Кириш имтиҳонлари — 1985 йил 21 августгача.

Ўқишга кирувчилар кириш имтиҳонлари бошлангунча мусиқий-эшитиш қобилияти юзасидан текширувдан ўтадилар.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), медицина справкаси (086/У форма), меҳнат дафтарчасидан кўчирма (амалий иш стажига эга бўлганлар учун), 4 дона фотосурат (3х4 см.).

Ўқишга кирувчилар туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспортни шахсан кўрсатадилар.

Рус тилидаги таълим бўйича билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Красновосточная кўчаси, 112-уй. Қорасув-1 массиви.

Ўзбек тилидаги таълим бўйича билим юрти адреси: Тошкент область Янгийўл райони, Калинин қишлоқ Совети «Янгийўл-Билим юрти», «Тошкент-Паррандачилик фабрикаси» автобусларининг «Педагогика билим юрти» бекати.

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
СЕЙСМОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

катта илмий ходимлар (2 ўрин): геофизика, гидрогеология (фан кандидати);
кичик илмий ходимлар: геофизика (3).

Конкурс муддати — 18 августгача.

Мурожаат учун адрес: 700128, Тошкент шаҳри, Марказ-12, Хуршид кўчаси, 3-уй. Телефонлар: 41-39-30, 41-45-51, 41-38-41.

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
ЭКОНОМИКА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

атроф муҳитни муҳофаза қилишнинг иқтисодий проблемалари сектори бўйича (иқтисод фанлари кандидати, хўжалик шартномаси бўйича атроф муҳитни муҳофаза қилишни тадқиқотлаш проблемалари соҳасида бой ишлаб чиқариш тажрибасига ва илмий ишга эга бўлганлар).

Конкурс муддати — 19 августгача.

Мурожаат учун адрес: 700170, Тошкент шаҳри, Мўминов кўчаси, 9-уй.

●

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА
14 АВГУСТ СОАТ 19.30 ДА
СССР КУБОГИ УЧУН
«ПАХТАКОР» (Тошкент) — «ТОРПЕДО» (Москва)
КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА
ФУТБОЛ

Футбол матчидан олдин бадиий ҳаваскорлик тўгараги иштирокчиларининг концерти кўрсатилади.

ФУТБОЛ ИШҚИБОЗЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«Пахтакор» марказий стадиони кассаларида олдиндан билет сотиш ташкил этилган.

●

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/VIII да **Ўғрини қароқчи урди,** 13/VIII да **Зебуннисо.**

«Гулистон» журнали коллективи журналнинг масъул котиби М. Қўшмоқовга отаси

Қўшмоқбой ШЕРҚУЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

11 АВГУСТ, ЯКШАНБА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Телеочерк. 10.10 — «Спортлото». 10.20 — «Будильник». 10.50 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.50 — «Здоровье». 12.35 — «Тонгги почта». 13.05 — «Совет тупроғидаги учрашувлар». 13.20 — Қишлоқ янгиликлари. 14.20 — «Музикали киоск». 14.50 — Сузиш, синхрон сузиш, сув тўпи — Европа чемпионати. 15.35 — «Саёҳатчилар клуби». 16.35 — «Бугун — Ҳурувчилар куни». 16.50 Музикали кўрсатув. 17.30 — Телефильм. 18.30 — «Халқаро панорама». 19.15 — Мультфильмлар. 20.00 — «Шляпа». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 22.50 — Телефильм. 23.40 — Янгиликлар.

МОСКВА-II 9.00 — «Зарядкага сафланинг». 9.15 — «Расмларда қуёш акси бор» 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.00 — Рус тили. 10.30 — Телефильмлар. 11.15 — Концерт. 12.10 — «Ҳайвонот оламида». 13.10 — Телекўрсатув. 14.30 —«Дунё ва ёшлар». 15.15 — Концерт. 16.30 — «Д'Артаньян ва уч мушкетёр». Бадиий фильм. 1-серия. 17.55 — Ҳужжатли фильм. 18.25 — «Машҳур совет композиторлари». 19.55 — Классик кураш. Жаҳон чемпионати. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Фильм-концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «13-апостол излари». Бадиий фильм. 23.15 — Регби. СССР чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Ҳужжатли фильм. 8.10 — Врач маслаҳати. 8.20 — Мультфильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — «Салом, болалар!» Бадиий фильм. 10.15 — «Қувноқ стартлар». 11.05 — Концерт. 11.45 — «Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун». 12.20 — Реклама. 18.00 — Мультфильм. 18.20 — «Санъат ғунчалари». 18.50 — Бугун — Қурувчилар куни. 19.20 — «Ералаш». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Мультипанорама. 20.30 — «Ахборот». 20.55 — «Дебют». 21.30 — «Время». 22.05 — «Инсонни ардоқланг». Бадиий фильм. 2-серия.

16.00 — Қирғизистон телевидениесининг программаси.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 «Янги музикали ёзувлар». 9.15 — «Табассум». 10.15 — «С добрим утром!». 11.30—М. Ҳасанова ва М. Дадабоева куйлайди. 12.10 — «Ишчинома». 13.00—«Чорвадор». 13.30—«Қурувчилар, Сизлар учун». 14.00 —Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40—«Зайнаб ва Омон». Опера. 18.15 — Илмий-атеистик мавзуларда. 18.30—Дўстларимиз қўшиқлари. 20.50 — «Халқаро кундалик». 21.00—«Табассум». 22.30 —Қурувчилар учун концерт. 23.30 — «Дам олиш соатида».

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р. 09373. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. ИНДЕКС 64583. А. — 182 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12